

BILGE KAGAN

International Science Congress

Bilge Kağan ISC - 2018

Bilge Kağan 1. Uluslararası Bilim Kongresi

26-29 Ekim 2018
Amsterdam, Hollanda

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

idea
modern

Editör

Dr. Seyda Mavruk Özbiçer

BILGE KAGAN

International Science Congress

October 26-29 / 2018

Bilge Kagan 1. International Science Congress

Steigenberger Amsterdam Schiphol Airport Netherlands

Bilge Kağan 1. Uluslararası Bilim Kongresi

Bilge Kağan ISC - 2018

26-29 Ekim 2018. Amsterdam, Hollanda

Yayın Tarihi : 26 ekim 2018

Yayın evi - Sertifika no: 42178

İDEA MODERN EĞİTİM DANIŞMANLIK LTD.ŞTİ.

Dağlıoğlu mah. 14210 sk. no 1/34

Seyhan Adana

ISBN : 978-605-81106-0-1

Editör

Dr. Seyda Mavruk Özbiçer

© 2018 All Rights Reserved

This work is subject to copyright. All rights are reserved, whether the whole or part of the material is concerned. Nothing from this publication may be translated, reproduced, stored in a computerized system or published in any form or in any manner, including, but not limited to electronic, mechanical, reprographic or photographic, without prior written permission from the publisher

www.bilge-kagan.com contact at bilgi@bilge-kagan.com The individual contributions in this publication and any liabilities arising from them remain the responsibility of the authors. The publisher is not responsible for possible damages, which could be a result of content derived from this publication.

Bildirilerdeki görüşlerin hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

BILGE KAGAN

International Science Congress

October 26-29 / 2018

Bilge Kagan 1. International Science Congress

Steigenberger Amsterdam Schiphol Airport Nederlands

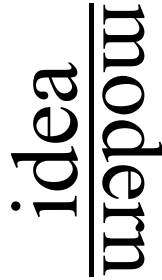
Organized by

İdea modern eğitim danışmanlık San. Ve Tic. Ltd. Şti.

Supported by

İdea Modern Yayın evi

Finans Art

FINANS *art*

www.ideacongress.org

www.bilge-kagan.com

www.ideamodern.com.tr

BILGE KAGAN

International Science Congress

October 26-29 / 2018

Bilge Kagan 1. International Science Congress

Steigenberger Amsterdam Schiphol Airport Nederlands

Organization Committee

Co-Chairs

Prof. Dr. Muhsin Halis

Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü

Scientific Committee

Prof. Dr. Liubovi Cimpoes	Moldova İlimler Akademisi	Moldova
Prof. Dr. Serghei Zaharia	Komrad Devlet Akademisi (Rektörü)	Moldova
Prof. Dr. Savaş Canbulat	Kastamonu Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Abdulkadir Şenkal	Kocaeli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Yaşar Kelbiyev	Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi	Azerbaycan
Prof. Dr. Aktanberdieva Zaure	Sosyal bilimler Rusya Akademisi	Kazakistan
Prof. Dr. Cusup Pirimbayev	Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Adem Çaylak	Kocaeli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Selçuk Emsen	Atatürk Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Tudora Arnaut	TarasŞevçenko Milli Üniversitesi	Ukrayna
Doç. Dr. Ayten Hüseyinli	Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi	Azerbaycan
Doç. Dr. Fariz Ahmadov	Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi	Azerbaycan
Doç. Dr. GerayMusayev	Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi	Azerbaycan
Doç. Dr. Elmira Faizova	Taraz üniversite	Kazakistan
Doç. Dr. Saltanat Tamenova	Turan Üniversitesi	Kazakistan
Doç. Dr. Zhuldiz Sayrambaeva	Al Farabi	Kazakistan
Doç. Dr. Ergin Jable	Priştine Üniversitesi	Kosova
Dr. Mine Halis	Kocaeli Üniversitesi.	Türkiye
Dr. NurhocaAkbulayev	Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi	Azerbaycan
Dr. Gulzhanat Tayauova	Turan University	Kazakistan
Dr. ElsevBrina	Prizren Üniversitesi	Kosova
Dr. Nuran Malta	Prizren Üniversitesi	Kosova
Dr. Abdullah Oğrak	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Türkiye
Dr. Abdulmenaf Korkutata	Çanakkale Üniversitesi	Türkiye

İÇİNDEKİLER

	sayfa no
The effect of electronic word of mouth on consumer engagement on social networking sites <i>Dr. Öğretim Üyesi Deniz Maden, Doç. Dr. Özgür Köseoğlu, Doç. Dr. Nahit Erdem Köker</i>	1
The effect of recreational activities on social capital and life satisfaction: Karatepe village women's example <i>Assoc. Prof. Faik Ardahan, Res. Assis. Görev. Nazlı Deniz Öz</i>	2
A new approach to Ottoman miscellanies: a miscellany from 18.th century <i>Res. Assis. Abdullah Esen</i>	3
Architecture in miniature; Kemaleddin Behzat <i>Dr. Öğretim Üyesi Masoumeh Khanzadeh</i>	4
Bireylerin rekreasyonel korolara korist olarak katılmama nedenleri ölçeğinin geçerlilik güvenirlilik çalışması <i>Doç. Dr. Faik Ardahan</i>	5
Kentler, üniversiteler ve toplumsal değişme: yeni üniversite kurulmasının sosyolojik analizi <i>Doç. Dr. Cevdet Yılmaz</i>	6
Kentleşme ve üniversiteler: Türkiye’de kentlerin öğrencileşmesi <i>Doç. Dr. Cevdet Yılmaz, Dr. Öğretim Üyesi Devrim Vural Yılmaz</i>	7
Lise öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ile mesleki olgunluk düzeyi arasındaki ilişki <i>Dr. Öğretim Üyesi Okan Bilgin, Dr. Öğretim Üyesi İbrahim Taş</i>	8
Türkiye’deki kadın sivil toplum kuruluşlarının Twitter kullanımına yönelik bir araştırma <i>Doç. Dr. Mine Y. Alemdar, Dr. Öğretim Üyesi Aslı Elgün, Dr. Öğretim Üyesi Deniz Maden</i>	9
Girişimciliğin yordayıcıları olarak epistemolojik inanç ve başarı yönelimleri <i>Dr. Öğretim Üyesi Gazanfer Anlı, Dr. Öğretim Üyesi Okan Bilgin, Ayşe Haşimoğlu, Alp Aslandoğan</i>	10

İslam hukukunda faizin kapsamı konusundaki tartışmaların değerlendirilmesi <i>Araş. Görev. Hasan Kayapınar</i>	11
Bilinmeyen maksimum etkili kurbağa gübresi <i>Öğretmen Hasan Avcu, Ertan Erkut Nal</i>	12
Örnek alma periyodunun yer fıstığı yağının bazı kimyasal özelliklerine etkisi <i>Dr. Öğretim Üyesi Kurban Yaşar, Dr. Öğretim Üyesi Adnan Bozdoğan, Yük. Müh. Koray Şahin, Araş. Görv. Tülin Eker, Doç. Dr. Bülent Kabak</i>	13
Yağ üretim yöntemlerinin yer fıstığı yağının bazı kimyasal özelliklerine etkisi <i>Dr. Öğretim Üyesi Adnan Bozdoğan, Doç. Dr. Bülent Kabak, Dr. Öğretim Üyesi Kurban Yaşar, Yük. Müh. Koray Şahin, Araş. Görv. Tülin Eker</i>	14
5. sınıf Fen Bilimleri öğretim programının Oliva'nın tasarım ölçütlerine göre değerlendirilmesi <i>Dr. Öğretim Üyesi Murat İnce, Ceren Yıldırım</i>	15
Öğretmen adaylarının öz-düzenleme yaklaşımlarının çalışma becerileri ve akademik başarılarına etkisinin incelenmesi <i>Dr. Öğretim Üyesi Özgür Murat Çolakoğlu</i>	16
Lise öğrencilerinin, değer düzeyi ile şiddet eğilimi düzeyi arasındaki ilişki boyutlarının, beden dilinin analiz edilerek incelenmesi <i>Öğretmen Hasan Avcu, Mustafa Kerem Dikici, Öğretmen İlhan Saz</i>	17
İletişimde pozitif yaklaşım <i>Dr. Öğretim Üyesi Davut İbrahimoglu</i>	18
Üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren öğrencilerin motivasyonları ile öğrenmeye yönelik tutum ve okula bağlılık arasındaki ilişkilerin incelenmesi <i>Prof. Dr. Filiz Yurtal, Kübra Arslan</i>	19
Okul yöneticilerinin okul şiddeti ve güvenliğine ilişkin görüşleri <i>Prof. Dr. Filiz Yurtal, İpek Agbaht</i>	20
Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe çalışma kitaplarındaki kelime etkinliklerinin, programdaki kazanımlara uygunluğu açısından değerlendirilmesi <i>Dr. Öğretim Üyesi Ömer Çiftçi</i>	21
Sait Faik öyküsünde üstkurmaca tekniği <i>Dr. Öğretim Üyesi Celal Aslan</i>	22

Özel sektör çalışanlarının iş yaşam dengesinin sağlanmasında etkin faktörlerin incelenmesine yönelik vaka analizi <i>Dr. Öğrt. Üyesi İnci Zaim Gökbay, Onat Şimşir</i>	23
Azerbaycan'daki yüksek öğretim kurumlarında eleman seçme ve yerleştirme uygulamaları: problemler ve çözüm önerileri <i>Dr. Ragif Gasimov, Uzman Fatima Aliyeva</i>	24
Azerbaycan'da yerel halkın turizmin bölgesel kalkınmaya etkileriyle ilgili algısı <i>Doç. Dr. Fariz Ahmedov, Araş. Görv. Şəfaq Orujova</i>	25
Kocaeli Üniversitesi iletişim fakültesi yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik yeni medya kullanımı <i>Omar Süleiman Saleh Malkawi</i>	26
İç kaynak bağımlılığı ve personel güçlendirme arasındaki ilişki üzerine bir inceleme <i>Bayram Bolel, Prof. Dr. Muhsin Halis</i>	27
Azerbaycan'da kadın girişimcilerde kurumsal sosyal sorumluluk algılanması <i>Doç. Dr. Fariz Ahmedov, Ülker Bayramova, Ülker Zeynalova</i>	28
Kosova'da - Mitroviça okul defterlerinde (1951 – 1980) Türk ad ve soyadları üzerine <i>Doç. Dr. Ergin Jable, Arş. Görv. Tülay Hasanay, Dr. Öğretim Üyesi Cevdet Şanlı</i>	29
The European union foreign policy towards central Asia <i>Guncha Kerimkullyeva</i>	30
Üniversite öğrencilerinin yaratıcılık özelliklerinin kariyer geleceği algısına yönelik araştırma: kültürel bir karşılaştırma <i>Canan Baysal, Prof. Dr. Muhsin Halis</i>	31
The role of organizational factors in managing knowledge <i>Assoc. Prof. Dr. Gulzhanat Tayauova, Bakytgul Tundikbayeva</i>	32
Nation-state formation in Middle East: a structuralist approach <i>PhD. Waseem Ahad</i>	33
Collective memory, collective identity and civil society: Kashmir conflict perspective <i>PhD. Waseem Ahad</i>	34

Near-death experiences as an example of science-religion integration model <i>Mushtaq Ahmad Wani</i>	35
Conceptual analysis of Turkish secularism <i>Mushtaq Ahmad Wani</i>	36
Interaction of education, science, and production: an analysis of the current state in Kazakhstan <i>Assoc. Prof. Dr. Gulzhanat Tayauova, Dr. Zhanserik Ilmaliyev, Olzhas Kenzhaliyev, Dr. Gulnaz Alibekova</i>	37
Operatörlerin Berezin sayısı için bazı genelleştirilmiş eşitsizlikler <i>Dr. Öğr. Üyesi Ulaş Yamancı, Prof. Dr. Mehmet Gürdal</i>	38
Türkiye’de sermayenin katı halleri <i>Prof. Dr. Kadir Temurçin, Araş. Gör. Yolcu Aldırmaz</i>	39
Türkiye’de suça sürüklenen çocuklar <i>Prof. Dr. Kadir Temurçin, Araş. Gör. Mahinur Kılıç, Araş. Gör. Yolcu Aldırmaz</i>	40
Ribofuranose ve pirazol halkaları içeren yeni mono azo boyalar: sentez, karakterizasyon ve absorpsiyon özellikleri <i>Prof. Dr. Tahir Tilki, Abdullah Kaplan, Çiğdem Karabacak Atay</i>	41
Kişilik özelliklerinin toksik liderlik biçimine yansıması: kutsal metinlerde söz edilen iki örnek Firavun ve Nemrut <i>Doç. Dr. Mine Halis</i>	42
Ortaokul 7. Ve 8. sınıf öğrencilerinin atılganlık becerilerinin geliştirilmesine yönelik grup rehberliği çalışması <i>Dr. Seyda Mavruk Özbiçer, Prof. Dr. Meral Atıcı</i>	43
Gülten Akın’ın “Kestim kara saçlarımı” başlıklı şiirinin psikolojik danışmada kullanılabilirliği <i>Dr. Ersun Çıplak</i>	44

THE EFFECT OF ELECTRONIC WORD OF MOUTH ON CONSUMER ENGAGEMENT
ON SOCIAL NETWORKING SITES

Dr. Öğretim Üyesi Deniz Maden

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım. deniz.maden@ege.edu.tr

Doç. Dr. Özgür Köseoğlu

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım. ozgurileti@hotmail.com

Doç. Dr. Nahit Erdem Köker

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım. nahiterdem@hotmail.com

Abstract / Özet

Past experiences of other consumers with products and services is one of the most important factors that affect the consumer decision-making process. Encountering similar consumption experiences serves as a sort of guarantee to not to regret consumption decisions. Indeed, an opinion of a friend, a suggestion of an expert or a shared experience of any other consumer may be much more persuasive than other marketing communication messages. Especially with the rise of social media, these referral mechanisms have gained much more interest than ever before. Today, many consumer experiences with products, services and brands are being disseminated through social networking sites. Thanks to these online settings, consumers are not limited to the WOM experience of their offline network anymore, they can immediately reach the opinions and experiences of other consumers that they don't even know. Before taking a purchase decision, consumers search for information and previous experiences of others on social networking sites. Therefore, brands have gradually increased their efforts for generating positive electronic word of mouth (eWOM) communication. The fast dissemination of eWOM in digital consumer settings and its advantages over the traditional word of mouth call for further research to understand eWOM's effects on consumer behavior. Creating high consumer engagement on social networking sites is one of the most important goals to increase the brand's presence on social media (Habibi, et al., 2014). Thus, it is significant to understand how eWOM effects consumer engagement on social networking sites. Based on the antecedents of research (Luo, et al., 2013; Park, et al., 2011; Tsai, 2013; Yilmazel, 2014), eWOM credibility, eWOM attitude and eWOM effect are variables that explain the electronic word of mouth. This research seeks to investigate how the above-mentioned three variables predict consumer engagement on social networking sites. Following a quantitative approach, questionnaire forms are used to gather data from 714 judgmentally selected participants. The questionnaire was formed based on the relevant literature and scales produced by Tsai, 2013 and Yilmazel, 2014. Correlation, regression and t-tests are used for the data analysis. All three hypotheses that suggest a positive significant effect of eWOM credibility, eWOM attitude and eWOM effect on consumer engagement on social networking sites are supported.

Keywords: Electronic word of mouth communication, social media, consumer engagement.

THE EFFECT OF RECREATIONAL ACTIVITIES ON SOCIAL CAPITAL AND LIFE
SATISFACTION: KARATEPE VILLAGE WOMEN'S EXAMPLE

Assoc. Prof. Faik Ardahan

Akdeniz University Sports Sciences Faculty Recreation Department ardahan@akdeniz.edu.tr

Res. Assis. Nazlı Deniz Öz

Selçuk University Sports Sciences Faculty Recreation Department denizyilmaz@selcuk.edu.tr

Abstract / Özet

The purpose of this study is to examine the effect of recreational activities on social capital and life satisfaction level of villager's womens in Karatepe Village. In the study; pilates was performed for 12 weeks, three days in a week, one hour each day open for all women. 34 of women ($X_{age}=39,67\pm7,66$) who are living in Karatepe Village and voluntarily participate to the pilates. In addition to this, six open air cinema events were held on every Friday evenings and each month kermis (four times) were hold open all villagers and children's dramatics with 20 children which preparations lasting two months were staged. All activities were realized in saloons and garden of KAR-DER (Karatepe Neighbourhood Culture Solidarity and Sustainability Association). In the study, as questionnaire form, the Life Satisfaction Scale developed by Diener et al. (1985) and adaptation in Turkish by Köker (1991), the Social Capital Scale developed by Onyx and Bullen (2000), Turkish validity and reliability Ardahan (2012) were used in collection of data before and end of all activities. In the analysis of the data, the Paired Sample-t test was used for comparison of pre and post-test values. As a result of the research; to be favourable for the post test significant results were found in all of the social capital scale sub-dimension scores and the life satisfaction scale scores ($p<0,05$). According to these results, it can be said that active participation into recreational activities have positive effects on individual's SC levels and LS levels.

Keywords: Recreation, village, women, social capital, life satisfaction.

A NEW APPROACH TO OTTOMAN MISCELLANIES: A MISCELLANY FROM 18.TH CENTURY

Arş. Gör. Abdullah Esen

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı ABD abdullahesen@gmail.com

Abstract / Özet

In this presentation, a miscellany which is thought to have been compiled in 18c Ottoman Empire will be discussed. The miscellanies are the poetry books; similar to modern anthologies compiled by at least one compiler according to his/their aesthetic appetites. The classical Turkish literature studies including MA and PhD theses, the reasons why the compiler chose those certain poems in a certain miscellany or the relations among the chosen poets in the miscellany have not been studied properly. The transcriptions of these miscellanies are of course beneficial to understand the classical Turkish literature in terms of finding new poems or poets whose divans have not been found yet. However, these miscellanies should be studied extensively to reach new findings on classical Turkish poetry such as the Ottoman poetry aesthetics and styles. For this, the poets and their poems in a 18c miscellany that I studied will be discussed and examined in terms of the relations among the poets. Thus I will try to show the aesthetics appetite of the compiler of the miscellany. In the miscellany, Nabi who is a great representative of classical Turkish poetry is the poet who had the largest amount of poems in the miscellany that I have studied. Other than Nabi, it can be seen that the follower poets of Nabi's style which is called as Hikemi (Philosophical) are among the poets that the compiler of the miscellany chose to include in his work. Other than the poems, the miscellany includes several Arabic sayings, hadiths (the words of the Prophet Muhammad), enigmas and their solutions, some prescriptions of herbal mixtures for the time's diseases and so on. This is also another implication for the aesthetic appetite of the compiler, since one of the important features of Hikemi style is to use proverbs and sayings in the poems. Hence, such an analytical approach that I will try to do in this study may be a new perspective for the researchers to examine the miscellanies.

Keywords: Miscellany, ottoman poetry, Nabi, philosophical style.

ARCHITECTURE IN MINIATURE; KEMALEDDIN BEHZAT

Dr. Öğretim Üyesi Masoumeh Khanzadeh

Sakarya Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü khanzadeh@sakarya.edu.tr

Abstract / Özet

Art is the important product of cultural heritage, in this context painting and visual arts are transporting old culture and history from past to present. Miniature is the name given to the small size of fine artwork that is using very thin size brush which called “Fearther Pen”. Miniature artists are named Nakkaş and Negargar. The methods were applied in Miniature artworks are formed different styles which is depending on differentiation in culture and period. The work area of Miniature is very wide and it reflects the culture that it lives in. Visual arts are important arts in historical research as well as valuable architectural buldings. An overview of miniatures are explaining documents for history of architecture, style and construction methods.

Tabriz was the capital city of Gazan Han period and it lived the brightest period. During this period Raberashidi University was established in the city and science and art became forefront subjects. Kameledin Behzat, who was born in Herat, settled in Iran as a child and earned a reputation for miniature studies in the years. Shah Ismail from the powerful sultans of the Safavid State; After making Tabriz as a capital city Behzat was presided over by the Royal Library. Behzad's artworks reached the peak of his art during these periods and from the point of view of education, important painters and miniature artists of Safavid period became students of Behzad.

The purpose of this article is to reach the source of philosophy of approach and style with examining production, construction and architectural expressions which is described in miniature. Behzat's style and philosophy will be examined by considering architectural miniatures prepared under the direction of Behzad. In addition, it can also be considered as a scientific document for the architectural situation and the architectural appearance of the lost buildings according to the past situation. This article try to study the miniatures of the artist in the literature and try to document the features and style in terms of architecture.

Keywords: Kemaledin Behzat, Tebriz School, miniature, architecture.

BİREYLERİN REKREASYONEL KOROLARA KORİST OLARAK KATILMAMA NEDENLERİ ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİLİK GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI

Doç. Dr. Faik Ardahan

Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü faikardahan@hotmail.com

Abstract / Özet

Bu çalışmanın temel amacı Bireylerin Rekreasyonel Korolara Korist Olarak Katılmama Nedenleri (RKKN) Ölçeğini geliştirmek, ölçeğin geçerlilik ve güvenirliğini Türkiye Popülasyonu için yapmaktır. Çalışmanın evrenini hayatları boyunca rekreasyonel korolara korist olarak hiç katılmamış bireyler oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini toplam 296 katılımcıdan (113 erkek ve 183 kadın) oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında demografik bilgiler yanında RKKN ölçeği madde havuzdan oluşan soru listesi kullanılmıştır. Anketin oluşturulması kullanılan veri havuzunu a) Tezcan'ın (1985) çalışmasında kullandığı maddeler, b) Alexandris ve Carrol (1997) tarafından geliştirilen ve çalışması Karaküçük ve Gürbüz (2006) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan "Boş Zaman Engelleri Ölçeği", c) Müderrisoğlu ve arkadaşlarının (2005) kırsal rekreasyon engelleri maddeleri, d) Yılmaz'ın (2017) Köyde Rekreasyon Engelleri maddeleri ve e) Ardahan'ın (2018d) Bireyleri Gönüllü Olmamaya Motive Eden Faktörler Ölçeğinin maddelerinden çıkarılan yarı yapılandırılmış madde listesi 15'i hali hazırda rekreasyonel korolardan herhangi birine minimum beş yıldır devam eden, 15'i ise yaşamları boyunca rekreasyonel korolara daha önce hiç gitmemiş toplam 30 kişi ile yapılan Bireylerin Rekreasyonel Korolara Korist Olarak Katılmama Nedenlerinin sorgulandığı nitel görüşmede kullanılmış ve elde edilen sonuçlar temalandırılarak birleştirilmiş toplam 72 maddelik madde listesi anket soru listesi olarak oluşturulmuştur. Ölçek maddelerinin değerlendirilmesinde beşli Likert ölçeğinden faydalanılmıştır ve maddeler "1: Kesinlikle Beni İfade Etmiyor, 2: Beni İfade Etmiyor, 3: Ne Beni İfade Ediyor/Ne Etmiyor, 4: Beni İfade Ediyor, 5: Kesinlikle Beni İfade Ediyor" olarak ağırlıklandırılmıştır. Verilerin toplanmasında Kolay Yoldan Örnekleme kullanılmış ve veriler Antalya şehir merkezinde bireylerin yoğun olarak bulundukları parklar ve alışveriş merkezlerinde yüz yüze anket yöntemi ile çalışmaya gönüllü olarak katılmayı isteyen bireyler üzerinden toplanmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) 72 maddeden oluşan ölçeğe uygulandı, 10 madde düşük varyans değeri sebebiyle, beş madde de olmaması gereken faktörlerle eşleştiği için listeden çıkarılmış ve 57 maddeye AFA yeniden uygulanmış ve isimleri "Müzik Altyapısının Olmaması", "Kendine Güven Eksikliği", "Motivasyon Eksikliği", "Önyargılar/Duyumlar", "Bilgi Eksikliği", "Sosyal Çevre Eksikliği", "Hizmet/Ulaşım Eksikliği", "Bütçe Yetersizliği", "Aile ve Mahalle Baskısı", "Engel Olacağı Düşüncesi", "Zaman Yetersizliği", "Ailevi Nedenler" ve "Fiziksel Algı" olan toplam 13 faktör elde edilmiştir. AFA sonucu Kaiser-Mayer-Olkin Örneklem Yeterlilik Ölçümü 0.800, Bartlett Küresellik testi $p < 0.05$, toplam açıklanan varyans %80,018, Cronbach's Alpha katsayısı 0.937 olarak bulunmuştur. Ölçeğe Doğrulayıcı Faktör Analizi de yapılmıştır ve tüm parametreler istatistiksel limitler içindedir. Bu değer ölçeğin istatistiksel olarak yeterli geçerlilik ve güvenirlikte olduğunu göstermektedir. Bu bulgular ve sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda da ölçeğin Türk popülasyonu için güvenilir bir ölçek olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar kelimeler: Rekreasyonel korolar, engeller, rekreasyon, korist.

KENTLER, ÜNİVERSİTELER VE TOPLUMSAL DEĞİŞME: YENİ ÜNİVERSİTE KURULMASININ SOSYOLOJİK ANALİZİ

Doç. Dr. Cevdet Yılmaz

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü cevdetyilmazl@sdu.edu.tr

Abstract / Özet

Türkiye’de üniversiteler tarihsel olarak modernleşmenin ve kalkınmanın etkili kurumlarıdır. Bu nedenle genelde eğitim özelde ise üniversiteler hem siyaset kurumunun hem de kamu politikasının önemli karar alanlarından birisidir. Türkiye’de Yüksek öğretim alanı sürekli ve hızlı değişimlerin olduğu bir alandır. Üniversite sorunsalı seksenli yıllardan itibaren her on yılda bir kitlesel yeni üniversite kurmak eylemiyle gittikçe genişleyen bir alan olarak göze çarpmaktadır. Her ile bir üniversite söylemiyle şekillenen geçmiş paradigma bugün yerini illerde birden çok kamu üniversitesi uygulamalarıyla değişerek farklı bir boyuta geçmiştir. 2018 yılı itibarıyla Türkiye’de 200’e yakın üniversite vardır. Bu üniversitelerde ise 7 milyondan fazla öğrenci bulunmaktadır. Hatta bazı kentlerin nüfuslarının önemli bir bölümü üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Özellikle Anadolu kentlerinde üniversite öğrencileri üzerinden hızlı bir toplumsal değişim alanı söz konusudur. Üniversite öğrencileri bulundukları kentlerin toplumsal yapısını radikal bir değişime uğratmaktadır. Bu kentlerde toplumsal, kültürel ve ekonomik alanlar kentlerde bulunan üniversite öğrencilerinin istek, beklenti ve davranışlarına uygun bir şekilde yeniden yapılanmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’de mevcut kamu üniversitelerinin bölünerek yeni üniversiteler oluşturma tercihinin üniversite öğrencileri ve kent sakinleri tarafından nasıl değerlendirildikleri sorunsalı araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda hızla bir üniversite kenti olarak değişen Isparta ili özelinde araştırma yapılmıştır. Araştırma 2017-2018 öğretim yılında Süleyman Demirel Üniversitesinde öğrenci olan 740 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bilgi toplama aracı 20 sorudan oluşan bir soru formudur. Soruların büyük bir çoğunluğu değerlendirme ve kitlesel veri toplama amacıyla kapalı uçlu sorulardan oluşmuştur. Görüşmeler tesadüfen seçilen öğrencilerle yapılmıştır. Araştırma 2018 yılı mart ayında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın yapıldığı günlerde üniversitelerin bölünerek yeni üniversiteler kurulması tartışmaları özellikle İstanbul Üniversitesi üzerinden siyaseten sıcak bir konusunu oluşturmaktaydı. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şunlardır. Isparta’ya kurulması düşünülen ikinci üniversitenin kentin ekonomisine katkı sağlayacağını düşünen öğrenciler %43,8’dir. Öğrencilerin %28,1’i kurulacak ikinci üniversitenin kentin sosyal ve kültürel yaşamını canlandıracağı fikrindedir. Öğrencilerin %17’si se kurulacak üniversitenin kentin büyük şehir olmasına katkı sağlayacağı fikrindedir.

Anahtar kelimeler: Türkiye, üniversite, kent, öğrenci, toplumsal değişim.

KENTLEŞME VE ÜNİVERSİTELER: TÜRKİYE’DE KENTLERİN ÖĞRENCİLEŞMESİ

Doç. Dr. Cevdet Yılmaz

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü cevdetyilmaz@sdu.edu.tr

Dr. Öğretim Üyesi Devrim Vural Yılmaz

Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF İnsan Kaynakları Yönetimi devrimvural@sdu.edu.tr

Abstract / Özet

Tarihsel olarak üniversite-kent ilişkisi her iki taraf açısından da zorlu ve gerilimli olagelmıştır. Bu ilişki literatürde Kent-cübbe (town and gown) kavramıyla ifade edilmiş, kavram üniversite-kent işbirliğini kapsamaktaysa da genellikle gerilimli bir ilişkiyi anlatmak üzere kullanılmıştır. Kentin yerel aktörleri üniversite yönetimi ve öğrenciler üzerinde etki ve denetim sahibi olmak isterken; üniversiteler yerel otoritelerden bağımsız, ayrıcalıklı bir konum talep etmiştir. Genel olarak üniversite-kent ilişkisi güç, otorite, kontrol, yetki mücadelesi ve sınıfsal çatışma ile belirlenmiştir. Çoğu kentte 20 yüzyılın son çeyreğine kadar üniversiteler mekansal ve ilişkisel anlamda kendisini izole etmiş, üniversite yerleşkeleri âdeta kent içinde bir başka kent haline gelmiş ve fil dişi kuleler (ivory towers) olarak da tanımlanmıştır. Üniversiteler kent sakinleriyle ilişkilerini minimum seviyede tutmayı tercih etmiş, üniversite kent sakini ilişkilerinde uygar bir kayıtsızlık tutumu oluşmuştur. Ancak günümüzde bu ilişki biçimi küreselleşme, yeni bilgi ekonomisi, yönetim gibi süreçler ile birlikte her iki taraf açısından da sorgulanır hale gelmektedir. Türkiye’de 1992 yılından bugüne kadar Anadolu kentlerine kurulan üniversiteler kentsel kalkınma ve toplumsal değişimin anahtarı olarak tanımlanmıştır, 2010 yılı itibarıyla üniversitesi olmayan il kalmamıştır. Bu girişimlerde çoğunlukla üniversitelerin kentin yatırım ekonomisine sağladığı değerlere odaklanılmış ve genellikle üniversitelerin birer kalkınma ajanı olarak ele alınmıştır. Anadolu kentlerine açılan üniversiteler, yoğun bir insan hareketliliği yaratarak kentlerin değişim dinamikleri harekete geçirmiş, kentlerin öğrencileşmesini sağlamıştır. Bu çalışmada Türkiye’de mevcut kamu üniversitelerinin bölünerek yeni üniversiteler oluşturma tercihinin kent sakinleri tarafından nasıl değerlendirildikleri ve bunun kentleşme ile olan ilişkisine odaklanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda hızla bir üniversite kenti olarak değişen Isparta ili özelinde araştırma yapılmıştır. Araştırma için tesadüfen seçilen 640 kent sakini ile görüşme yapılmıştır. Araştırmanın bilgi toplama aracı yirmi sorudan oluşan bir soru formudur. Soruların büyük bir çoğunluğu değerlendirme ve kitlesel veri toplama amacıyla kapalı uçlu sorulardan oluşmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular kısaca şunlardır. Isparta’ya kurulması düşünülen (kurulan) ikinci üniversitenin kentin ekonomisine katkı sağlayacağını düşünen öğrenciler %43,8’dir. Isparta’da kent sakinleri ve üniversite öğrencileri arasında görece bir bütünleşme ilişkisi söz konusudur. Araştırmaya katılan kent sakinlerinin %39,8’i Süleyman Demirel Üniversitesi ve kent arasında bir bütünleşmenin olduğunu ifade etmiştir. Isparta tipik bir üniversite kenti olma yolunda hızla ilerlemektedir. Kent sakinleri ikinci bir üniversite kurulmasına ilişkin tartışmaları yakından takip etmektedir. Nitekim görüşülenlerin %58,6’sı Isparta’da ikinci bir üniversite kurulmasına ilişkin tartışmalardan haberdar oldukları yönünde görüş belirtmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkiye, kentleşme, üniversite.

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI İLE MESLEKİ OLGUNLUK DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Dr. Öğretim Üyesi Okan Bilgin

Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri bilgin.okan@gmail.com

Dr. Öğretim Üyesi İbrahim Taş

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri ibrahimtas34@gmail.com

Abstract / Özet

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinde sosyal medya bağımlılık düzeylerini tespit etmek ve sosyal medya bağımlılığı ile mesleki olgunluk düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma grubunu 585 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin 326'sı (%55.7) kız, 259'u (%44.3) erkektir. Araştırma grubunun yaşları 14 ile 18 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 16.13 şeklindedir. Araştırmada öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeylerini ölçmek için Ergenler için Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu, öğrencilerin mesleki olgunluk düzeylerini ölçmek için de Mesleki Olgunluk Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada lise öğrencilerinin % 27'sinin sosyal medya bağımlılığı riski taşıdığı tespit edilmiştir. Araştırmada sosyal medya bağımlılığı ile mesleki olgunluk düzeyi arasında düşük düzeyde negatif ilişki tespit edilmiştir. Araştırmada sosyal medya bağımlılığının ve mesleki olgunluk düzeyinin cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada sosyal medya bağımlılığının okul türüne göre anlamlı şekilde farklılaştığı ve farklılaşmanın Anadolu Lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile Anadolu İmam Hatip Lisesi arasında olduğu tespit edilmiştir. Buna göre Anadolu lisesi ve Mesleki Teknik Anadolu Liselerinde sosyal medya bağımlılığı Anadolu İmam Hatip Lisesine oranla anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır.. Araştırmada sosyal medya bağımlılığının ve mesleki olgunluk düzeyinin akademik başarı durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Ergenlik, sosyal medya bağımlılığı, mesleki olgunluk.

TÜRKİYE’DEKİ KADIN SİVİL TOPLUM KURUŞLARININ TWITTER KULLANIMINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Mine Y. Alemdar

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım . mineyeniceri@hotmail.com

Dr. Öğretim Üyesi Aslı Elgün

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik. aslielgun@gmail.com

Dr. Öğretim Üyesi Deniz Maden

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım. deniz.maden@ege.edu.tr

Abstract / Özet

Neo liberal politikaların başlangıcı ile sivil toplum olgusu kültürel, ekonomik, sosyal yaşam için son dönemlerde önemli bir hale gelmiştir. Sivil toplumun örgütlenme biçimi olarak nitelendirebileceğimiz sivil toplum kuruluşları özellikle dezavantajlı gruplar için seslerini duyurabildikleri, istek ve farklılıklarını ortaya koyabildikleri kolektif yapılardır. Sivil toplum kuruluşlarının tarihi burjuvazinin ortaya çıktığı 16. ve 17. yüzyıla dayanmaktadır. 19. yüzyılın sonundan itibaren ise bu örgütler günümüzdeki modern yapılarını kazanmışlardır. İnsani yardım, çevre sorunları, çocuk hakları, ırka dayalı hak mücadelesinin bir parçası olarak kabul edilen sivil toplum örgütlerinin bir dalı da toplumsal cinsiyet eşitliğinin odak noktasına koyan kadın odaklı sivil toplum kuruluşlarıdır. Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılmasını amaç edinen bu örgütler çeşitli eylem biçimleri ve kampanyalarla bu alana katkı sağlamaktadırlar. Her sivil toplum örgütlenmesinde olduğu gibi kadın odaklı sivil toplum kuruluşlarının da temel amacı savundukları fikir ve dönüşüm isteklerini yaygınlaştırmak ve kamu ile paylaşmaktır. Bu amaçla önce geleneksel kitle iletişim araçlarının kullanımı söz konusu olmuş, günümüzde ise bu eylemlilik biçimi sosyal ağlar aracılığıyla gerçekleşmeye başlamıştır. Örneğin, kadına yönelik cinsel tacizin varlığını gözler önüne seren “Me Too” kampanyası Amerika’da Twitter üzerinden başlamış ve tüm dünyada çok ses getirmiştir. Bu çalışma ise Türkiye’deki kadın odaklı sivil toplum kuruluşlarının yeni toplumsal hareketlerin taşıyıcısı olan Twitter’ı kullanım pratiklerine ilişkin olarak tasarlanmıştır. Sosyal bilimcilerin sosyal medya platformu olarak Twitter kullanımına yönelik araştırmaları çeşitlilik göstermektedir. Bu platformun sunduğu fonksiyonlarla (Tweet, Retweet, @Mention, Hashtag gibi) ilgili olarak frekans belirleme, etkileşim ve kullanıcı eğilimlerini tespit etme amacını taşıyan araştırmaların tasarlandığı görülmekte, ancak bunun yanı sıra; kullanıcı yorumları içindeki tematik anlam kategorilerinin keşfedilmesine yönelik niteliksel içerik analizi tekniğinin de kullanıldığının; yeni medya araştırma yöntemleri içinde metodolojik çeşitlemeyi sağlayacağı düşünülmektedir. Teknolojik gelişmelerin, zengin veri elde etmeye yönelik yazılım olanakları; kullanıcıların fonksiyon frekanslarını belirlemenin yanı sıra; paylaşım içerikleri konusunda da araştırmacılara geniş görüş olanağı sunmaktadır. Bu noktadan hareketle, çalışma Türkiye’de yer alan kadın sivil toplum kuruluşlarının, etkileşimli bir sosyal medya platformu olarak Twitter kullanımlarında; paylaşım içeriklerinin niteliksel içerik analizi tekniği ile belirlenmesi amacını taşımaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış; analize dahil edilecek kuruluşların (Cumhuriyet Kadınları Derneği, Kadın Çalışmaları Derneği, Kadinderneği, Kadınlarla Dayanışma Vakfı Kadavist İzmir İş Kadınları Derneği, İzikad Kadın Adayları Destekleme Derneği, KADER, Kadın Dayanışma Vakfı, Kadın Emekini Değerlendirme Vakfı, Türkiye Kadın Girişimcileri Derneği, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, Diyarbakır İş Kadınları Derneği, Uçan Süpürge Derneği)belirlenmesinde, Twitter’ı aktif kullanma kriteri baz alınmıştır. Veri seti Maxqda programı kullanılarak analiz edilecek; hem önceden belirlenmiş anlam kategorileri hem de veri setinden yola çıkarak oluşturulan anlam kategorileri yolu ile paylaşım içeriklerine yönelik temaların belirlenmesi sağlanacaktır.

Anahtar kelimeler: Sivil toplum kuruluşları, sosyal medya, Twitter.

GİRİŞİMCİLİĞİN YORDAYICILARI OLARAK EPİSTEMOLOJİK İNANÇ VE BAŞARI YÖNELİMLERİ

Dr. Öğretim Üyesi Gazanfer Anlı

Bursa Teknik Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji Bölümü anligazanfer@gmail.com

Dr. Öğretim Üyesi Okan Bilgin

Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü bilgin.okan@gmail.com

Ayşe Haşimoğlu

Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ayse.hasimoglu@hotmail.com

Alp Aslandoğan

Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alpaslandogan.pd@gmail.com

Abstract / Özet

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının epistemolojik inanç düzeyleri ve başarı yönelimlerinin girişimcilik becerilerini yordayıp yordamadığını araştırmaktır. Bu araştırma betimsel bir araştırma niteliğindedir ve yöntemini tarama yöntemi oluşturmuştur. Araştırmanın deseni ise açıklayıcı ilişkisel desendir. Çalışma, Batı Karadeniz Bölgesinde bir üniversitede 2016 yılında bahar döneminde öğrenim görmekte olan 1., 2., 3., 4., sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Çalışmanın araştırma grubunu 172'si kadın, 68'si erkek olmak üzere toplam 240 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma verileri Deryakulu ve Büyükoztürk (2002) tarafından geliştirilen "Epistemolojik İnanç Ölçeği", Türkçe'ye uyarlaması Akın ve Çetin (2007) tarafından yapılan "Başarı Yönelimleri Ölçeği" ve Deveci ve Çepni (2015) tarafından geliştirilen "Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma bulguları analizi için öğretmen adaylarının üç ölçekten aldıkları puanlar Pearson momentler çarpımı katsayısı ve regresyon analizi ile incelenmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonucunda girişimcilik değişkeni ile epistemolojik inanç arasında düşük, başarı yönelimleri arasında ise orta düzeyde olumlu yönde ilişki bulunmuştur. Regresyon analizinde ise girişimcilik değişkeninin yordayıcıları olarak epistemolojik inanç (öğrenmenin çabaya bağlı olduğuna inanç, öğrenmenin yeteneğe bağlı olduğuna inanç, tek bir doğrunun var olduğuna inanç) ve başarı yönelimleri değişkenlerinin (öğrenme yönelimi, performans yaklaşma yönelimi, performans kaçınma yönelimi) alt boyutları işleme konulmuş ve bu değişkenlerin varyansın %33'ünü açıkladığı tespit edilmiştir ($F(6,233)=19.147, p<.05$). Son modelde bağımsız değişkenler olan öğrenmenin çabaya bağlı olduğuna inanç ($\beta=.15, p<.05$), öğrenme yönelimi ($\beta=.40, p<.01$), performans yaklaşma yönelimi ($\beta=.25, p<.01$) ve performans kaçınma yöneliminin ($\beta=-.17, p<.05$) girişimcilik değişkenini anlamlı bir biçimde yordadığı, en güçlü yordayıcının ise öğrenme yönelimi boyutu olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Girişimcilik, epistemolojik inanç, başarı yönelimleri.

İSLAM HUKUKUNDA FAİZİN KAPSAMI KONUSUNDAKİ TARTIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Hasan Kayapınar
Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi. hasankayapinar03@hotmail.com

Abstract / Özet

Hayatın pek çok alanında İslam Hukukunun emir ve yasakları mevcuttur. İktisadi hayatta da değişik tonlarda İslam Hukukunun emir ve yasaklarını görmekteyiz. İktisadi hayattaki en önemli yasakların başında, faiz yasağı gelmektedir. Naslarda, faiz konusu üzerinde ısrarla durulmakta, yasaklandıktan sonra faizli işlem yapanların Allah ve Rasûlüne savaş ilan etmiş sayılacakları vurgulanmaktadır. Klasik teoride faiz iki kısımda ele alınmıştır. Bunlar gecikme faizi (riben'n-nesie) ve fazlalık faizi (ribe'l-fazl) olarak isimlendirilmiştir. Cahiliye döneminde gecikme faizinin mevcut olmasından dolayı, gecikme faizinin kapsamı detayları ile bilinmektedir. Gecikme faizi Kur'an ayetleri ile yasaklandığı için, bu faiz çeşidinin hükmü noktasında ihtilaf söz konusu değildir. Ancak fazlalık faizi hadislerde yasaklanmıştır. Bazı sahabilerden fazlalık faizinin meşru olduğu yönünde rivayetler aktarılmıştır. Fazlalık faizi hakkındaki söz konusu muhtelif rivayetler, fazlalık faizinin, yasaklanan faiz kapsamında olup olmadığı noktasındaki bazı tartışmaları meydana getirmiştir. Özellikle son döneme ait olan bir görüşe göre fazlalık faizi yasaklanan faiz kapsamında değildir. Sahabe arasındaki tartışmalar hadis kitapları başta olmak üzere ilk dönem kaynaklarda detaylı bir şekilde yer almaktadır. Bu tartışmalar ele alınırken tarihi verilerden hareketle fazlalık faizinin hukuki durumu ele alınmalıdır. Çalışmamızda öncelikle söz konusu kaynaklara inip bu bilgiler ışığında faiz yasağının çerçevesi tespit edilecektir. Daha sonra modern dönemdeki söz konusu yorumlar ele alınıp ilk dönem kaynaklardaki veriler ışığında değerlendirilmeye tabi tutulacaktır. Modern dönemdeki söz konusu yorumların bir kısmı yerinde olsa da bazı yorumlar, tarihi veriler açısından eleştiriye açıktır. Araştırma sonunda her iki faiz çeşidinin yasaklanan faiz kapsamında olup olmadığına dair ulaştığımız sonuç ifade edilecektir.

Anahtar kelimeler: İslam Hukuku, gecikme faizi, fazlalık faizi, kapsam.

BİLİNMEYEN MAKSİMUM ETKİLİ KURBAĞA GÜBRESİ

Öğretmen Hasan Avcu

Balıkesir Üniv. Necatibey Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Öğretmenliği avcuhasa@gmail.com

Ertan Erkut Nal

MEB Keşan Ticaret ve Sanayi Odası Anadolu Lisesi ertankurbaga@outlook.com

Abstract / Özet

Kurbağa toplama ülkemizde halen derelerden, çeltik (pirinç) yetiştiriciliğinin yoğun olduğu bölgelerden toplanarak, Avrupa pazarına yüksek fiyatlarla satılmaktadır. Türkiye’de kurbağa toplama işi ile uğraşan aile sayısı kesin olarak bilinmese de, Edirne bölgesinde sadece 3.500 ailenin olduğu bilinmektedir. Getirisi çok yüksek olan bu mesleğin yanında, ayrıca çok değerli olan kurbağa dışkısı, üreticinin bu konu hakkında bilgisi olmamasından dolayı boşa gitmektedir. Bunun sonucunda ikinci bir ek gelir kazanmaktan mahrum kalmaktadır. Kurbağalar canlı ve hareketli böcek, solucan ve küçük yumuşakçalarla beslendiği için, bir de hem karada hem suda yaşadığı için diğer büyük baş veya küçükbaş hayvanların gübrelerine benzememektedir. Çok zor şartlar altında elde edilen kurbağa gübresinin her türlü tarımda ve özellikle çiçekçilik alanında çok etkili olduğu gözlenmiştir. Dünya’da ilk defa üretilen Kurbağa gübresi sayesinde özellikle çiçekler üzerinde gözle görülür gelişmeler sağlamıştır. Edirne Bölgesinde, İpsala İlçesine bağlı Karpuzlu Kasabasında kurbağa toplama işi yapan, bu alanda para kazanan kurbağa toplayıcılarının topladıkları kurbağaların tüccara getirdiği depoda, kurbağa toplama havuzuna özel düzenekler koyularak kurbağa dışkıları toplanmıştır. Dünyada ilk defa çok verimli, yeni bir organik gübre çeşidi üretilmiştir. Toplanan kurbağa dışkıları 1 ay bekletilerek fermentasyon sürecinin tamamlanması sağlanmıştır. İçinde bakteri, mikroorganizma sayısı çok fazla olduğu için fermentasyon süreci bir aylık zaman içinde gerçekleştirilmiş, gübre istenilen kıvama getirilmiştir. Domates, biber, Japon gülü, kaktüs, kalanchoe, aloe vera ve sardunya olmak üzere 7 bitki üzerinde 3 aylık bir periyot içinde kurbağa gübresi verilmiştir. Kurbağa gübresi 18 kez uygulama olarak ilave edilmiş toplam 21 saksıda çalışmalar yürütülmüştür. Bitkilerin büyüme ve gelişme durumlarına göre saksı değişikliği yapılmıştır. Gübre uygulamaları deneme başlangıcını takiben uygulanmaya başlanmıştır. Her bir uygulama 5 er gün aralıklarla her bir saksıya 100ml dozunda topraktan bitki köküne enjekte edilmiştir. Bitkiler 30, 60 ve 90 günlük büyüme periyodu sonucunda kök, yaprak ve gövde aksamlarındaki gelişmeler gözlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre bitki boyu, bitki ağırlığı ve yapraklanma oranındaki en yüksek artışlar kurbağa gübresi uygulamasından elde edilmiştir. Bu artışlar hiçbir uygulamanın olmadığı kontrol uygulamasına göre kıyaslandığında; bitki boyu, bitki ağırlığı ve yapraklanma oranında sırasıyla yaklaşık %100, %90 ve %100 oranlarında bir artışa neden olduğu belirlenmiştir. Bitki besin maddeleri bakımından incelendiğinde, en yüksek azot ve fosfor içeriği kurbağa gübresi uygulama düzeyinde elde edilmiş olup, kurbağa gübresi uygulaması ile birlikte diğer makro ve mikro besin elementlerinin içeriğinde genel olarak bir artış saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Kurbağa dışkısı, gübre, çiçekler, domates, biber.

ÖRNEK ALMA PERİYODUNUN YER FISTIĞI YAĞININ BAZI KİMYASAL ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ*

Dr. Öğretim Üyesi Kurban Yaşar

Osmaniye Korkut Ata Üniv. Müh. Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü. kurbanyasar@osmaniye.edu.tr

Dr. Öğretim Üyesi Adnan Bozdoğan

Osmaniye Korkut Ata Üniv. Müh. Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü.

Yük. Müh. Koray Şahin

Osmaniye Korkut Ata Üniv. Müh. Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü.

Araş. Görv. Tülin Eker

Osmaniye Korkut Ata Üniv. Müh. Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü.

Doç. Dr. Bülent Kabak

Hitit Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

Abstract / Özet

Yer fıstığı Rosales takımından, Leguminosae familyasından ve Arachis cinsinden tek yıllık bir bitkidir. Kültürü yapılan yer fıstığı çeşitleri Arachis hypogaea L. türü içerisinde yer alır. Yer fıstığı meyve kabuğu, testa ve tohum olmak üzere üç ana kısımdan oluşmaktadır. Yer fıstığında ortalama olarak %25 protein, %46 yağ, %16 karbonhidrat ve %5 mineral madde bulunmakta ve bunun yanı sıra, önemli oranda B vitamini ve az miktarda A, C, D ve E vitaminleri içermektedir. Türkiye’de yer fıstığı en çok Osmaniye ve Adana illerinde yetiştirilmektedir. Osmaniye’nin en önemli tarım ürünü yer fıstığıdır. Bu ilde yer fıstığı üretimine dayalı ticaret ve sanayi gelişmiş durumdadır. Üretilen yer fıstığının büyük bölümü kuruyemiş olarak tüketilmektedir. Yer fıstığının az bir kısmı da fıstık ezmesi üretiminde, şekerleme ve tatlıcılıkta katkı maddesi olarak kullanılmaktadır. Ayrıca, hasat, taşıma ve depolamada zarar görmüş ve doğrudan tüketilmesi uygun olmayan fıstıklar fıstık yağına işlenmektedir. Yer fıstığında yağ oranının çok yüksek olması yer fıstığının önemli bitkisel yağ hammaddeleri arasında yer almasını sağlamaktadır. Fıstık ve fıstıktan elde edilen ürünlerin kalitesi, fıstığın tarladan tüketime kadar geçen süreçlerde hasat, kurutma, işleme, depolama, taşıma ve örnek alma süreleri gibi çeşitli faktörlerinden etkilenmektedir. Bu çalışmada Osmaniye ilinde üretilen yer fıstıklarından farklı periyotlarda örnek alınarak solvent ekstraksiyonu, kavruktan fıstıklarda soğuk presleme ve soğuk presleme yöntemleriyle yer fıstığı yağı üretilmiş ve örnek alma periyotlarının yer fıstığı yağının bazı kimyasal özellikleri (serbest yağ asidi, peroksit sayısı, iyot sayısı, toplam fenol bileşikleri ve antioksidan aktivite) üzerine etkisi incelenmiştir. Gerçekleştirilen analizler sonucunda, örnek alma periyodunun serbest yağ asidi, iyot sayısı, peroksit sayısı, toplam fenol bileşikleri ve antioksidan aktivite değerleri üzerine etkisi önemli bulunmuştur ($p<0.05$). Bu değerler bakımından periyotlar arasında dalgalanmalar söz konusudur. Serbest yağ asidi, peroksit sayısı ve iyot sayısı değerleri genellikle soğuk preslemeyle elde edilen yağlarda daha yüksek bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Yer fıstığı, yer fıstığı yağı, örnek alma periyodu, yer fıstığı yağı üretim yöntemi, kimyasal özellikler.

* TÜBİTAK 1160068 Nolu projenin bir kısmıdır.

YAĞ ÜRETİM YÖNTEMLERİNİN YER FISTIĞI YAĞININ BAZI KİMYASAL ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ*

Dr. Öğretim Üyesi Adnan Bozdoğan

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Mühendislik Gıda Mühendisliği. bozdogan@osmaniye.edu.tr

Doç. Dr. Bülent Kabak

Hitit Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

Dr. Öğretim Üyesi Kurban Yaşar

Osmaniye Korkut Ata Üniv. Müh. Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü. kurbanyasar@osmaniye.edu.tr

Yük. Müh. Koray Şahin

Osmaniye Korkut Ata Üniv. Müh. Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü.

Araş. Görv. Tülin Eker

Osmaniye Korkut Ata Üniv. Müh. Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü.

Abstract / Özet

Yer fıstığında yaklaşık %50-55 oranında yağ bulunmakta ve yağ oranının çok yüksek olması yer fıstığının önemli bitkisel yağ hammaddeleri arasında yer almasını sağlamaktadır. Fıstık yağı hem fiziksel hem de besin değeri bakımından zeytinyağına en yakın yağdır. Yer fıstığı yağının bileşimi ve kalitesini etkileyen en önemli etmenlerden biri yer fıstığından yağ çıkarma yöntemidir. Bu çalışma, yağ çıkarma yöntemlerinin fıstık yağının serbest yağ asidi, peroksit sayısı, iyot sayısı, toplam fenol bileşikleri ve antioksidan aktivite değerleri üzerine etkisini incelemek amacıyla ele alınmıştır. Denemelerde 2 farklı fıstık firmasından elde edilen fıstıklar kullanılarak, dört farklı yöntemle (solvent ekstraksiyonu, soğuk presleme yöntemi, kavrulan fıstıklarda soğuk presleme ve endüstriyel yöntem) fıstık yağı elde edilmiştir. Elde edilen yağlarda kimyasal analizler gerçekleştirilmiştir. Kimyasal analizler sonucunda, ekstraksiyon yöntemlerinin örneklerdeki serbest yağ asidi, peroksit sayısı, iyot sayısı, toplam fenol bileşikleri ve antioksidan aktivite değerleri üzerine etkisi önemli bulunmuştur ($p<0.05$). Serbest yağ asitleri %25.78-80.69 arasında değişmiş ve standartlara uygun bulunmuştur. En yüksek serbest yağ asitleri soğuk preslemeyle elde edilen yağlarda bulunmuş iken, en düşük değerler endüstriyel yöntemle elde edilen yağlarda tespit edilmiştir. Farklı yöntemlerle üretilen yağ örneklerinin peroksit sayıları 4.88-8.97 mEq/kg arasında değişmiştir. En düşük değerler solvent ekstraksiyonla elde edilen örneklerde elde edilirken, en yüksek değerler soğuk presleme ve endüstriyel yöntemlerle elde edilen örneklerde tespit edilmiştir. Yağların peroksit değerleri standarda göre normal sınırlar arasında bulunmuştur. Yağ örneklerinin iyot değerleri 43.78-58.96 arasında değişmiştir. En yüksek değerler soğuk presleme ve endüstriyel yöntemlerle elde edilen yağlarda bulunmuş iken, en düşük değerler solvent ekstraksiyon yöntemiyle elde edilen yağlarda belirlenmiştir. Örneklerde saptanan iyot sayıları Türk Gıda Kodeksi'nde belirtilen değerlerinin altında bulunmuştur. Kavrulan fıstıklarda soğuk presleme ve soğuk preslemeyle elde edilen yağlarda toplam fenol bileşikleri miktarı 212.10-372.12 mg/L arasında ve antioksidan değerleri %0-26.37 arasında değişmiştir. Toplam fenol bileşikleri ve antioksidan aktivite değerleri kavrulan fıstıklarda soğuk presleme yöntemiyle elde edilen yağlarda daha yüksek bulunmuştur. Ancak, toplam fenol bileşikleri ve antioksidan aktivite değerleri solvent ekstraksiyonu ve endüstriyel yöntemle elde edilen yağlarda tespit edilememiştir.

Anahtar kelimeler: Yer fıstığı yağı, yağ üretim yöntemi, solvent ekstraksiyon, soğuk presleme, kavrulan fıstıklarda soğuk presleme.

* TÜBİTAK 1160068 Nolu projenin bir kısmıdır.

5. SINIF FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMININ OLİVA'NIN TASARIM ÖLÇÜTLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğretim Üyesi Murat İnce

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü
muratince20@hotmail.com

Ceren yıldırım

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Abstract / Özet

Türk eğitim sisteminde son zamanlarda değişim ve yeniliklerin önemli bir kısmı öğretim programlarında görülmektedir. Bıkmaz'a göre (2006) programlardaki bu değişim yalnızca Türkiye'de değil ABD, Avusturalya, İngiltere, Çin, Rusya, Fransa ve Malezya vb. gibi birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede de yaşanmaktadır. Yöneticiler tarafından adına 'reform' denen bu değişim dalgasının bütün dünyada yaygın olmasına; bilgi toplumuna geçiş, küreselleşme çabaları, ülkelerin evrensel yarışta söz sahibi olmak istemeleri ve yeni dünya düzenine uygun insan gücünün yetiştirilmesi gerekliliği gibi nedenler gösterilmektedir. Bu nedenler göz önünde bulundurularak 2017 yılında yenilenen öğretim programlarından biri de Fen bilimleri dersi öğretim programıdır. Bu çalışmada, 2013 ve 2017 5. sınıf Fen Bilimleri dersi öğretim programları arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymak, 2017 5. Sınıf Fen Bilimleri dersi öğretim programını Oliva Tasarım ölçütlerine göre incelemek ve öğretim programının kazanımlarını Bloom Taksonomisi'ne göre sınıflandırmak amaçlanmıştır. Araştırma, yenilenen öğretim programı ile 2013 öğretim programı arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemek açısından önemlidir. Araştırma betimsel bir çalışmadır. Doküman incelemesinin yapıldığı bu araştırmada; 2013 ve 2017 Fen Bilimleri öğretim programları incelenmiş, öğretim programları arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konmuştur. Ayrıca, 2017 Fen bilimleri dersi öğretim programı Oliva tarafından geliştirilen tasarım ölçütlerine göre analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, 2017 programında kazanım sayılarında azalma olduğu, öğretim programına yeni konu alanı eklendiği belirlenmiştir. 2013 öğretim programında öğrenme alanları yer alırken, 2017 programında konu alanlarının yer aldığı gözlemlenmiştir. Programların felsefelerinin aynı olduğu, ölçme-değerlendirme anlayışında pek fazla değişikliğe gidilmediği, eğitim-öğretim yaklaşımlarının da benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2017 Fen Bilimleri öğretim programı Oliva Tasarım Ölçütlerine göre incelenmiş ve elde edilen veriler denge, bütünlük, sıralama, süreklilik, kaynaşıklık, aktarılabilirlik açısından değerlendirilmiştir. Oliva Tasarım Ölçütlerinin bazı maddeleri 2017 programındaki bilgileri karşılarken, bazı ölçütlerin 2017 programında bulunmadığı görülmüştür. 5. sınıf düzeyi ile sınırlandırılan kazanımlar Bloom Taksonomisi Bilişsel Alan düzeyine göre sınıflandırılmış ve kazanımların üst düzey düşünme becerilerini ölçmede yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Programda yer alan kazanımlar analiz, sentez ve değerlendirme basamakları çoğunlukta olmak üzere daha yalın bir şekilde ifade edilebilir. Üst basamakta yer alan kazanımların öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştireceği düşünülmektedir. Bu basamaklardaki kazanımların sadece Fen Bilimleri dersinde değil, diğer derslerde de üst düzey düşünmesini sağlayacağından bütün öğretim programlarında üst düzey düşünme basamaklarına ait kazanımlar artırılabilir.

Anahtar kelimeler: Fen bilimleri öğretim programı, oliva tasarım ölçütleri, program değerlendirme.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZ-DÜZENLEME YAKLAŞIMLARININ ÇALIŞMA BECERİLERİ VE AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğretim Üyesi Özgür Murat Çolakoğlu

Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri. ozgurmat@hotmail.com

Abstract / Özet

Öz-düzenleme sahibi bireyler öğrenmeye yönelik harcadıkları çabaları aktif bir şekilde gerçekleştirir. Bu tarz bireyler kendi güçlü ve zayıf yönlerinin farkındadır ve kendi hedefleri doğrultusunda kendilerini izleyerek öğrenme sürecindeki etkinliklerini artırırlar. Bu durum ise öğrencilerin kendi kişisel doyumlarını ve motivasyonlarını güçlendirerek, öğrencilerin kendi öğrenme metotlarını geliştirmelerini sağlar (Zimmermann, 2002). Öz-düzenleme öğrenenlerde daha iyi öğrenme alışkanlıkları oluşturmak, var olan çalışma becerilerini güçlendirmek, öğrenme stratejilerini etkili bir şekilde uygulayarak daha iyi akademik sonuçlar almak, kendi performanslarını izleyebilmek ve akademik ilerlemelerini değerlendirebilmek gibi konularda öğrenenlere yardımcı olmaktadır (Zumbrunn, Tadlock ve Roberts, 2011). Bu çalışmada, öğretmen adaylarına ait öz-düzenleme yaklaşımlarının ders çalışma becerileri ve akademik başarılarına olan etkisini belirlemek amacı ile gerçekleştirilmiştir. Etkileşimin yönü ve büyüklüğünün belirlenebilmesi için yapısal eşitlik modelleme ilkelerine dayalı yol analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören dört farklı sınıf düzeyinde yer alan 1209 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırma kapsamında kullanılan veri toplama araçlarından ilki "Hareket ve Değerlendirme Ölçeği" toplam 17 maddeden oluşmaktadır. Diğer bir veri toplama aracı olan "Çalışma Becerileri Ölçeği" ise 5'li Likert tipinde ve 21 maddeden oluşmaktadır. Öğrencilerin akademik başarıları ise üniversitenin öğrenci bilgi sistemi üzerinden elde edilmiştir. Betimleyici sonuçlara göre öğretmen adaylarının hareket yaklaşım puanlarının değerlendirme yaklaşım puanlarına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın ilişkisel nitelikteki sonuçları doğrultusunda öğretmen adaylarının öz-düzenleme yaklaşımları ile çalışma beceri puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğretmen adaylarının çalışma beceri puanları ile hareket yaklaşımı arasında orta, değerlendirme yaklaşımı ile düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Öz-düzenleme yaklaşımlarından hareket yaklaşımının akademik başarı üzerinde düşük düzeyde, değerlendirme yaklaşımının ise akademik başarı üzerinde ihmal edilebilir düzeyde dolaylı bir etkisi olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Öz-düzenleme, çalışma becerileri, akademik başarı, öğretmen adayı.

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN, DEĞER DÜZEYİ İLE ŞİDDET EĞİLİMİ DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİ BOYUTLARININ, BEDEN DİLİNİN ANALİZ EDİLEREK İNCELENMESİ.

Öğretmen Hasan Avcu

Balıkesir Üniv. Necatibey Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Öğretmenliği avcuhasa@gmail.com

Mustafa Kerem Dikici

MEB Keşan Ticaret ve Sanayi Odası Anadolu Lisesi mustafakeremdikici@outlook.com

Öğretmen İlhan Saz

KTÜ Üniversitesi Giresun Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmeni ilhansaz@hotmail.com

Abstract / Özet

Okulda öğrenci ve öğretmenleri tehdit eden, onları psiko-sosyal açıdan yıkıma uğratan ve çağımız insanının üstesinden gelemediği bir olgu olan şiddet, her geçen gün kendini daha çok hissettirmekte, değerle ilgili tüm alanları yok etmektedir. Lise öğrencilerinde Değer-Şiddet Eğilimi ilişkisi, insanın çok boyutlu yapısında kalıcı izler bırakması açısından gelişimin en önemli dönemi olarak nitelendirilebilir. Ergenlik döneminde bulunan lise öğrencilerinde değerinin artması ve azalmasının şiddet eğilimini ne ölçüde etkilediğinin tespiti, değer ve şiddet eğiliminin çeşitli değişkenlere göre beden dilinin bilgisayar ortamında karşılaştırılması ve sonuçlarının bilimsel açıdan değerlendirilmesi, çalışmanın özünü oluşturmaktadır. Lise döneminde şiddetin nedenlerini beden dilinde irdelemek; şiddeti önlemede aileye, okula ve topluma düşen görevleri belirlemek; değer-şiddet eğilimi ilişkisinin boyutlarını bilgisayar ortamında analizle ortaya çıkarmak; daha sağlıklı bir değer anlayışının teşekkülüne yardımcı olabilmek açısından bu çalışma büyük önem arz etmektedir. Öğrencinin beden dilini bilmek, öğretmenin öğrenciye ulaşmasını kolaylaştırır. Farklı insan sistemleri, orkestranın çalgı aletleri gibidir. Her insanda, farklı enstrümanlar vardır. Bizden istenen, bu enstrümanları fark edip, doğru yerde kullanmasını öğrenerek, orijinal bir senfoni ve besteyi fert ve toplum olarak meydana getirebilmektir. Beden dili, farklı duygular hakkında bilgi, niyetler, kişilik özellikleri ve değer niteliklerini içermektedir. Dünyada ilk defa, İnsanın görsel sisteminden, bu bilgiyi çıkarmak için, beden dili hareket nokta-çizgi yürüyüşçülerinden algılanan verileri kullanarak değer yönü ortaya çıkarılmıştır. Beden dilinin, fiziki hareket desenlerinin değer yargılarına nasıl kodlandığı araştırılarak ve bu kodları çözerek, ondan nasıl geri alınabildiğini, kontrol grubu üzerinde görsel hipotezler denenerek bulunmuştur. Bunun sonucunda 30 kişiden oluşan kontrol grubunda 28 kişi başarılı olmuş, 2 kişi de bir değişiklik olmamıştır. %93 başarı oranı elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Şiddet, değer, bilgisayar, öğrenci, öğretmen.

İLETİŞİMDE POZİTİF YAKLAŞIM

Dr. Öğretim Üyesi Davut İbrahimoglu

İstanbul Esenyurt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü davuti@hotmail.com

Abstract / Özet

İletişim bilimi, bir toplumun örgütlenme biçimi çerçevesinde, birkaç düzeye ayrılabilen oldukça geniş bir alanı, daha doğrusu bütün alanımızı kapsamaktadır. İletişimde pozitif yaklaşım yeni bir kavram olup pozitif psikolojinin hayata geçmesi ile beraber gündeme gelmiştir. Pozitif düşünce olumsuzluklara razı olmayan her koşulda bir çözümün olduğuna inanılan bir düşünce tarzıdır. Yaşadığımız yeni yüzyılda, yeni trendlere şahit olmaktayız bunlar YENİ FELSEFE, YENİ SOSYOLOJİ, YENİ EKONOMİ VE YENİ PSİKOLOJİ olarak söylenmektedir. Yeni psikoloji pozitif psikoloji olarak da bilinmekte ve Anadolu medeniyetinde yetişen Türk bilge Mevlana tarafından temeli 750 sene evvel atılmıştır. Olumlu düşünme mutlak suretle başarıyı ve kişisel gelişimi getiren mental bir ilişkidir. Martin Seligman'a göre eğer öğrenilmiş çaresizlik varsa, öğrenilmiş iyimserlikte vardır. Sonuç olarak son zamanlarda kültürlerimizde olmasına rağmen, yeni ortaya çıkan pozitif psikoloji ve pozitif iletişim daha mutlu olmayı, daha huzurlu olmayı ve daha sağlıklı iletişim kurmayı sağlamaktadır. Son 25 senedir pozitif düşünceyi ve Pozitif psikolojiyi Türkiye 'de yaymaya çalışan bir bilim insanı olarak, iletişimde, önyargısız, olumsuzluktan uzak ve pozitif bir yaklaşımın her zaman iyi sonuç verdiğini gözlemlemiştir. Hayat boyu pozitif düşünmek, yaşam boyu sağlıklı olmamızı, mutlu olmamızı, sağlıklı iletişim kurmamızı ve içsel huzurumuzu sağlamaktadır. Bundan 750 sene evvel büyük Türk düşünür Mevlana şöyle demiş;

Kardeşim sen düşünceden ibaretsin
Geriye kalan et ve kemiksin
Gül düşünürsün gülistan olursun,
Diken düşünürsün dikenlik olursun.

Psikoloji bilimi günlük yaşamımızı hemen hemen tüm alanlarında etkili olmuştur. Son zamanlarda kültürümüzde olmasına rağmen, yeni ortaya çıkan Pozitif Psikoloji, daha mutlu olmaya, daha huzurlu olmayı ve daha sağlıklı iletişim kurmayı sağlamaktadır. Son olarak iletişimin güçlü silahı pozitif yaklaşımdır. Güçlü silah karşısındakine zorla bir şey kabul ettirmek değildir. Huzur ve hoşgörü bir ortamda sağlıklı ve anlayışlı bir iletişimidir.

Yusuf has hacip şöyle der;
Aklın güzelliği dil ile,
Dilin güzelliği söz ile,
Sözün güzelliği yüz ile
Yüzün güzelliği göz ile,
Belli olur.

Anahtar kelimeler: Pozitif iletişim, pozitif psikoloji, sağlıklı iletişim, pozitif ilişki.

ÜSTÜN YETENEKLİ VE NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN ÖĞRENCİLERİN MOTİVASYONLARI İLE ÖĞRENMEYE YÖNELİK TUTUM VE OKULA BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Filiz Yurtal

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü fyurtal@cu.edu.tr

Kübra Arslan

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü kubraarslan6620@gmail.com

Abstract / Özet

Motivasyon bireyin öğrenme ve uygulamalarının tüm aşamalarında etkili olan önemli bir değişkendir ve öğrencilerin öğrenmeye yönelik etkinliklerde bulunma olasılığını artırır (Schunk, 2011). Okulda ve eğitim ortamlarında öğrencilerin davranışlarını ve istenilen hedeflere ulaşmadaki hızı belirleyen en önemli güç kaynaklarından biri motivasyondur (Akbaba, 2006). Öğrencilerin motivasyonu, öğrenme ortamlarından, sosyal ve duygusal faktörlerden olumlu ya da olumsuz yönde etkilenmektedir. Öğrencilerin motivasyonlarını etkileyen faktörlerden biri de öğrenmeye yönelik tutumlarıdır. Literatürde motivasyon ve öğrenmeye yönelik tutumun ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır (Durak, 2013; İlter, 2013; Karataş, Güleş ve Aypay, 2014; Haznedar, 2012; Doğan, 2009 ve İbili, 2015). Okul bağlılığı da motivasyonu etkileyen bir diğer etkidir ve öğrencilerin yeterlik, bağımsızlık ve ilişkili olma ihtiyaçlarının karşılandığını hissettiklerinde oluşmaktadır (Connel & Wellborn, 1991; Akt., Erbay, 2016, s.20). Araştırma sonuçları, öğrencilerin okulu sevmelerinin motivasyonlarını etkilediğini (Memiş, 2005), okul doyumu ve okula bağlılığın motivasyonla pozitif yönde ilişkili olduğunu (Berberoğlu ve Balcı, 1993; Özdemir, 2015), okul tükenmişliği ile akademik güdülenmenin negatif yönde ilişkili olduğunu (Seçer, 2015) göstermektedir. Literatür incelendiğinde, ülkemizde üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren ilkökul öğrencileriyle yapılan çalışmaların ortaöğretim ve üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmalara göre daha az olduğu görülmüştür. Bu nedenle, üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren ilkökul öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutum ve okula bağlılıklarının motivasyonlarıyla olan ilişkilerini belirlemenin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren öğrencilerin motivasyon türlerine göre öğrenmeye yönelik tutumları ve okula bağlılıkları arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın örneklemini, Türkiye'nin güneyinde bulunan devlet okullarına ve üstün yetenekli öğrencilere destek eğitimi veren Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden ilkökul 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Eğitimde Motivasyon Ölçeği, Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği, Okul Bağlılığı Ölçeği ve Öğrenci Bilgi Toplama Formu kullanılmıştır. Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar kelimeler: Motivasyon, öğrenmeye yönelik tutum, okula bağlılık, üstün yetenek, ilkökul öğrencileri.

OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL ŞİDDETİ VE GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Prof. Dr. Filiz Yurtal

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü fyurtal@cu.edu.tr

İpek Agbaht

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü ipekagbaht@hotmail.com

Abstract / Özet

Bu çalışmanın amacı; okulların güvenlik durumu ve ihtiyaçlarını değerlendirmek ve okul yöneticilerinin, okul güvenliğine ve okul şiddetine ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmaya Türkiye'nin güneyinde yer alan Adana ilinin dört merkez ilçesi olan Çukurova, Seyhan, Yüreğir ve Sarıçam ilçelerinden seçilen ilkokul, ortaokul ve lisede çalışan 155 okul yöneticisi oluşturulmuştur. Araştırmada araştırmacı tarafından oluşturulan anket formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde, elde edilen bulguların frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak yapılmıştır. Değişkenler arasında ki ilişkiyi belirlemekte ise kay –kare testinden yararlanılmıştır. Araştırmaya alınan okulların % 82,6'sında çeşitli düzeylerde de olsa şiddet olaylarının görüldüğü ve okul yöneticilerinin, şiddeti önlemede fiziksel önlemlerin gerekli olduğunu düşündükleri sonucuna varılmıştır. Okullarda en sık alınan güvenlik önlemleri, öğrenci devamsızlıklarının velilere bildirilmesi ve kamera sisteminin kullanılması; en az alınan güvenlik önlemleri ise; özel güvenlik personeli çalıştırılması ile okulların giriş-çıkış saatlerinde polis veya jandarmanın görev yapmasıdır. Ayrıca okul yöneticilerinin görev yaptıkları okulların bulunduğu ilçeler, öğretim şekli, büyüklüğü ve sosyo- ekonomik çevresi ile şiddetin varlığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Okul yöneticilerinin görev yaptıkları okullarda alınan fiziksel güvenlik önlemleri ile okulların öğretim şekli, ve bulundukları sosyo- ekonomik çevre arasında anlamlı bir fark bulunmuş olup, okul büyüklüğü, okul türü ve okulların bulunduğu ilçeler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Araştırma sonucunda okullarda en sık rastlanan risk faktörleri; maddi yetersizlik yaşayan öğrenciler, sürekli devamsızlık yapan öğrenciler, nakil yolu ile kayıt değiştiren öğrenciler olarak belirlenmiştir. En az rastlanan risk faktörleri ise, çete olayları, okulda hırsızlık, gasp, taciz gibi suçların işlenmesi ile güvenlik endişeleriyle ebeveynlerin çocuklarını okuldan almalarıdır. Okullarda en sık rastlanan koruyucu faktörler, öğrencilerin sınıf ortamı dışında da gözlemlenmesi, okul-aile işbirliğinin yürütülmesi, şiddet olaylarına karışan çocukların daha yakından gözlemlenmesi; en az görülen koruyucu faktörler ise; bilgilendirici el kitapları ve broşürlerin bastırılıp dağıtılması, şiddeti önleme planı yapılırken öğrencilerin sürece dahil edilmesi, öğrencilerin ilgisini çeken ve yeteneklerini geliştiren ders dışı etkinlikler sunulmasıdır.

Anahtar kelimeler: Okul şiddeti, okul güvenliği, okul müdürleri.

ORTAOKUL 5, 6, 7 VE 8. SINIF TÜRKÇE ÇALIŞMA KİTAPLARINDAKİ KELİME ETKİNLİKLERİNİN, PROGRAMDAKİ KAZANIMLARA UYGUNLUĞU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğretim Üyesi Ömer Çiftçi

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi omerciftci@yyu.edu.tr

Abstract / Özet

Öğretim programları ve ders kitapları, öğrencilere temel dil becerilerini kazandırdığı gibi kelime bilgisini de kazandırmaktadır. Türkçe ders kitaplarında kelimeler, hazırlanan etkinlikler yoluyla kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bireyin kelime bilgisi, ana dilini anlamasına basamak teşkil etmektedir. Öğrenci, akademik hayatı boyunca öğrendiği kelimeleri hayatının her aşamasında kullanır. Türkçe öğretim programında bu yüzden kelime öğretimi üzerinde ciddiyle durulmaktadır. Kelime öğretimi için kazanımlar oluşturulmuş ve bu kazanımlar doğrultusunda Ders Kitaplarında etkinlikler düzenlenmiştir. Türkçe dersi, uygun materyaller yardımıyla öğrencinin kelime yetersizliklerini gidermektedir. Türkçe dersi için en uygun materyal ise hiç şüphe yok ki ders kitaplarıdır. Programdaki kazanımların, amaca uygun bir şekilde Ders Kitaplarında etkinlik haline getirilmesi ise yazarlara düşmektedir. Metinlerden hareketle kelimelerin kazandırılması programın hedeflerindendir. Dil eğitiminde metinlerin önemli bir yere sahip olduğunu biliyoruz. Çünkü dil eğitimi, büyük oranda metin vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Türkçe ders kitaplarındaki metinler, öğrencilere temel dil becerileriyle beraber kelime hazinesi de kazandırmaktadır. Bu yüzden, kelime etkinliklerinin programa ve amaca uygun bir şekilde düzenlenmesine özen gösterilmelidir. Kelimeler, Öğretim Programı ve ders kitapları vasıtasıyla öğretildiği için öğrencilere kelimelerin nasıl kazandırılacağını belirlemek Türkçe Öğretim Programının önemli bir görevidir. Türkçe Öğretimi Programında, kelimelerin kazandırılması için pek çok kazanıma yer verilmektedir. Bu çalışmanın yapılmasındaki amaç Ders Kitaplarındaki etkinliklerin bu kazanımları karşılayıp karşılamadığını tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın problem cümlesi, “5, 6, 7 ve 8. sınıflarda okutulan Türkçe Ders Kitaplarındaki kelime etkinlikleri Türkçe Öğretimi Programındaki kazanımlarla ne oranda örtüşmektedir?” şeklinde düzenlenmiştir. Çalışmanın alt problemleri ise şunlardır:

1. Etkinliklerin kazanımlara dağılım oranı nedir?
2. Etkinlikler kazanımlara uygun olarak hazırlanmış mıdır?
3. Herhangi bir kazanımla irtibatlandırılmayan etkinlikler var mıdır?
4. Etkinlikler ne oranda işlevseldir?
5. Ders Kitaplarında etkinliği olmayan kazanımlar var mıdır?

Araştırmada ders kitapları incelendiği için doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizinde, araştırılan konuyu içeren materyaller incelemeye tabi tutulur. Bu çalışmada incelemeye tabi tutulan materyal, kelime etkinliklerini içeren Türkçe Ders kitapları ve kelime öğretimi ile ilgili kazanımları içeren Türkçe Öğretimi Programıdır. Çalışmada araştırmacı öncelikle öğretim programında kelime öğretimi için hazırlanan kazanımları belirlemiştir. Daha sonra kelime etkinlikleri çıkarılmıştır. Üçüncü aşamada ise kelime etkinliklerinin kazanımlara uygunluğuna bakılmıştır. Çalışma henüz tamamlanmadığı için bulgular, sonuç ve öneriler yazılmamıştır.

Anahtar kelimeler: Öğretim programı, kelime etkinlikleri, kelime öğretimi.

SAİT FAİK ÖYKÜSÜNDE ÜSTKURMACA TEKNİĞİ

Dr. Öğretim Üyesi Celal Aslan

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili Ve Edebiyatı ABD celalaslan@gmail.com

Abstract / Özet

Sait Faik Abasıyanık (1906-1954), Türk öykücülüğünde kendine has ve benzersiz bir anlatı evreni kurmayı başarmış bir öykücüdür. Öykülerinde kendi yaşamının gerçeklerini merkeze almakla birlikte kurgulamada gösterdiği ustalıklı bunları birer kurmaca anlatı metnine dönüştürmesini bilmiştir. Sait Faik Abasıyanık, öykülerinin anlatım biçimi ve kendine has kurmaca dünyası ile Türk öykücülüğünde modernist öykünün öncülerinden olmuştur. Sait Faik öykülerinin edebiyatımızın öykü geleneğinde yepyeni, kendine özgü, kendinden önceki ve çağdaşı olduğu metinlerden ayrılan özelliklere sahip olduğu söylenegelmştir. Bu öykülerin bilhassa yapısal özellikleriyle Türk öykücülüğünde değişime neden olduğu da paylaşılan fikirlerden biri olmuştur. Kuşkusuz Sait Faik'in öykü geleneğimizde modern öykünün öncüsü olması gerçekleştirdiği bu dönüşüm iledir. Yapı ve içerikle ilgili değişim onun öykülerini farklı yapan dinamiklerdendir. Öykülerinin biçimsel niteliği yani kullandığı anlatım ve kurgulama tekniği doğrudan doğruya onun insanı algılayış ve görüş tarzından esinlenir. Onun için öykü yazmak bir yaşam biçimidir ve yaşamının temelinde bu duygu bulunmaktadır. Bu açıdan öykülerine benliği, yaşam gerçekliği ve insanî nitelikleri ayrıştırılmaz bir biçimde katıştırılmıştır. Postmodern anlatılarda bariz olarak görünen, anlatının 'kendi'sini konu edinmesi tekniği olarak üstkurmaca Sait Faik'in birçok öyküsünde karşımıza çıkar. Üstkurmaca, bir anlatım tekniği olarak kurmaca metnin 'yapısal oluşumu' hakkında eleştiriler sunar, dolayısıyla edebî metnin bir 'oyun' olan yapısının çözülmesine neden olur, kurmaca anlatının sağlamaya çalıştığı illüzyonu, anlatının konusu hâline getirir ve kurmaca dünyanın 'gerçeklik' düzleminde eleştirisine yol açar. Onda üstkurmacanın varlığı doğallığıyla çok yakından ilişkilidir, yani anlatı üzerinde konuşan yazar-anlatıcının tercihi bunu bilerek değil daha çok öykünün kendiliğinden oluşan bir yapısının olduğunu aydınlatmak için yaptığını göstermektedir. Kurmaca/yaşam, hayal/hakikat gibi düzlemlerde geleneksel öykü yapısı birinci düzlemlerin bozulmasına karşı çıkarken Sait Faik öykülerinde kurmacanın yanılsamalık'ı kasten ve bilinçli bir biçimde vurgulanmaya çalışılır; anlatıcı ya öykü evrenine müdahale ederek bizzat öykünün bir 'uydurma', 'kurgulama' ürünü olduğunu veya yazar olarak hikâyesini nasıl kurduğunu, hikâyesi hakkındaki düşüncelerini belirtir. Bu sunumda; Sait Faik'in hikâyelerini nasıl kurguladığı sorusu, öykülerindeki üstkurmaca tekniğine uygun düşen örnekler üzerinden tahlil edilmeye çalışılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sait Faik Abasıyanık, öykü, üstkurmaca tekniği.

ÖZEL SEKTÖR ÇALIŞANLARININ İŞ YAŞAM DENGESİNİN SAĞLANMASINDA ETKİN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİNE YÖNELİK VAKA ANALİZİ

Dr. Öğrt. Üyesi İnci Zaim Gökbay

İstanbul Üniv. Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği. inci.gokbay@istanbul.edu.tr

Onat Şimşir

onat.simsir@sayagrup.com.tr

Abstract / Özet

Bireyin işte tatmini; işinin özellikleri ile burada mesleğine yönelik arzu ve isteklerinin çalışma ortamı ile birleştiğinde gerçekleşmesi ile sağlanmaktadır. İşe karşı duyulan pozitif tutum iş doyumuna eşdeğerken, negatif tutum iş doyumsuzluğu olarak adlandırılmaktadır. İnsan yaşamının önemli bir bölümünün iş yerinde geçtiğinin düşünülmesi, iş tatmin oranının yaşamını da büyük ölçüde etkilediğini, işinden aldığı haz ve bunun yaşamı üzerindeki olumlu etkisi aşamalı olarak ruh sağlığı yanında beden sağlığı üzerinde de olumlu etkisini göstermektedir. Literatürde yapılan çalışmalar; aile yaşamında mutlu olan bireylerin iş hayatlarında, iş hayatında mutlu olanların da aile hayatında mutlu olduklarını ve bağlı olduğu tüm örgütlerde de bu tatminle paralel olarak verimli olduklarını savunmaktadır. İş tatmini kişiden kişiye değişen bir özelliktir. Bunun en önemli nedeni kişilerin değerlerinin önem derecelerinin farklılık göstermesidir. Bireylerin hayatta önemsedikleri olay ve kişiler esasında kişilik özellikleri ile doğrudan ilişkilidir. Kişilik kavramı insanın sosyal yaşantısının bir parçası olarak yüzyıllar boyunca ilgi görmesine rağmen bilimsel gelişimine 1930'lu yıllarda kişilik psikolojisinin diğer sosyal bilim alanlarında ayrı bir bilimsel disiplin olarak ortaya çıkması ile başlamıştır. Kişilik; bir insanın duyma, düşünme, davranış biçimlerini etkileyen koşulların kendine özgü görüntüsüdür. İçten ve dıştan gelen uyarıcılarının etkisi altında olan kişilik bireyin biyolojik ve psikolojik, kalıtsal ve edinilmiş bütün yeteneklerinin, güdülerinin, duygularının, isteklerinin, alışkanlıklarının ve bütün davranışlarının içine alır. Bu nedenle insan biyopsikososyal bir varlıktır. Dolayısı ile kişilik özellikleri ile performans arasındaki ilişkiyi, durumsal değişkenlerin kişilik özellikleri üzerinde yarattığı etkiyi açıklamak gerekmektedir. Bir çalışan içinde bulunduğu örgütün farklı kademelerinden çeşitli durumsal uyarıcılar almaktadır. Bu uyarıcılar kişilik özellikleri üzerinde yarattığı etki sayesinde çalışan kendi davranışlarını yönlendirmektedir. Kişilik ve iş tatmini ilişkisinin ve performansa etkisinin birbiriyle etkileşim içerisinde belirlenmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı, özel bir şirkette çalışan ve memnuniyet anketlerinde ortalamanın altında memnuniyetsizlik ifade eden, farklı kişilik yapısında, farklı kademelerde(Mavi Yaka, Beyaz Yaka, Yönetici Pozisyonunda göre yapan bireylerde) ve farklı illerde bireylerin iş tatminlerinin iyileştirilmesinde bir vaka analizinin gerçekleştirilmesidir. Çalışma firmada çalışan ve gönüllü katılan 18 kişi 9 erkek ve 9 kadından oluşmaktadır. Kadın katılımcıların yaş ortalaması 31,5 iken erkek katılımcıların yaş ortalaması 37,33'tür. Kadın katılımcıların %66,67'si (6 kişi), erkek katılımcıların %100'ü evlidir. Kadın katılımcıların % 33,33'ü Yüksek Lisans düzeyinde, %44,44'ü Lisans düzeyinde ve %22,22'si lise düzeyinde eğitime sahiptir. Erkek katılımcıların % 11,11'i Yüksek Lisans düzeyinde, %55,56'sı Lisans düzeyinde, %22,22'si Ön Lisans düzeyinde ve %11,11'i lise düzeyinde eğitime sahiptir. Kadınların beyaz yaka dağılımı % 77,78 mavi yaka dağılımı %22,22 iken erkeklerin beyaz yaka dağılımı % 66,67, mavi yaka dağılımı %33,33 biçimindedir. Çalışma kapsamında Cornell index kişilik envanterini dolduran toplam 9 erkekten, 1'i kuvvetli nevrotik yapı, 8 i ise emotif ruhsal yapı grubunda yer almıştır. Bununla birlikte katılımcıların 1'i sinde psikopati, 3 ünde ise depresyon skorları yüksek çıkmıştır. Cornell index kişilik envanterini dolduran toplam 9 kadından 5'i kuvvetli nevrotik yapı, 4'ü ise emotif ruhsal yapı grubunda yer almıştır. Bununla birlikte katılımcıların 3'ünde ise depresyon skorları yüksek çıkmıştır. Gönüllü katılımcılarla survey monkey üzerinden yapılan memnuniyetlerinin artması için maaş artırım haricinde nasıl bir iyileştirme yapacağı anket çıktıları değerlendirilip yöneticiler tarafından öneriler doğrultusunda farklı uygulamalar geliştirilmiştir. Çalışma öncesinde Tekirdağ'da bulunan ilaç fabrikasında çalışanların memnuniyet anket sonucu 63 iken; örneklemelerin memnuniyeti 46, Çalışma ortamı ve sağlık olanaklarından şirketin ortalama memnuniyeti 59 iken örneklemelerin memnuniyeti 24'dü. Çalışma sonrasında ise çalışan memnuniyet anket sonucu 68 iken; örneklemelerin memnuniyeti 55, Çalışma ortamı ve sağlık olanaklarından şirketin ortalama memnuniyeti 74 iken örneklemelerin memnuniyeti 66 olmuştur. Buna göre çalışma neticesinde alınan aksiyonlar genel memnuniyeti %8 arttırırken, örneklemelerin memnuniyetini %20 arttırmıştır. Yine Çalışma ortamı ve sağlık olanakları açısından bakıldığında şirketin genel memnuniyetini %25 arttırırken, örneklemelerin memnuniyetini %175 oranında arttırmıştır.

Anahtar kelimeler: İş tatmini, kişilik özellikleri ve iş tatmini, karakter yapısı ve iş tatmini.

AZERBAIJAN'DAKİ YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARINDA ELEMAN SEÇME VE YERLEŞTİRME UYGULAMALARI: PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Dr. Ragif Gasimov

Azerbaycan Devlet İktisat Üniv. (UNEC) Türk Dünyası İşletme Fakültesi raqif.qasimov@unec.edu.az

Uzman Fatima Aliyeva

Azerbaycan Devlet İktisat Üniv. (UNEC) Türk Dünyası İşletme Fakültesi fatime_ali@mail.ru

Abstract / Özet

Ekonomik değişim sürecinde artık kamu kurumları da özel sektörde faaliyet gösteren diğer işletmeler gibi yenilikçi ve modern bir yönetime ihtiyaç duymaktadır. Bu süreçte, beraberinde daha esnek ve modern İKY uygulamalarını getirmektedir. Yüksek öğretim kurumlarında özellikle de idari personelin seçiminde eleman seçme ve yerleştirme süreci ve onun aşamalarının yetersiz oranda uygulandığı görülmektedir. Bildiyimiz üzere eleman seçme ve yerleştirme insan kaynakları yönetiminin en önemli fonksiyonlarından biridir. Çünkü işletmelerin en önemli varlığı insandır, “doğru işe doğru eleman” düşüncesi tüm dünyada olduğu gibi Azerbaycan'daki işletmeler için de günceldir. Yanlış bir elemanın seçilmesi işletme için para, zaman, enerji, motivasyon kaybı yaratması ile yanı sıra seçilmiş elemanın yerleştirme ile alakadar süreçlerin doğru uygulanmaması işletme için bir dezavantaj niteliğinde olmaktadır. Etkin şekilde uygulanan bir eleman seçme ve yerleştirme programı ise personelin motivasyonunu, başarı oranını yükselterek yüksek bir örgütsel bağlılık ve sıkı bir kurum kültürünü de beraberinde getirecektir. Eleman seçme ve yerleştirme uygulamaları zamanı karşılaşılan bazı problemler gelişim sürecinin talep ettiği gerekli zaman, eğitim ve professionalleşme gibi faktörlerle doğrudan ilişki içinde bulunmaktadır. Araştırmada Azerbaycan'da faaliyet gösteren yüksek öğretim kurumlarında İKY/PY yöneticilerine anket uygulaması yapılmış ve eleman seçme ve yerleştirme sisteminin nasıl çalıştığı analiz edilmiştir. Yapılan anket uygulaması zamanı elde edilen veriler SPSS paket programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Araştırma süresince elde edilen veriler aracılığı ile Azerbaycan'daki yüksek öğretim kurumlarında eleman seçme ve yerleştirme sisteminin oluşum aşamasında olması ve bu sürecin bazı aşamalarının sistemsiz şekilde uygulanması sonucu elde edilmektedir. Yüksek öğretim kurumlarının en önemli değeri insan kaynağıdır. Kurumun eğitim hedeflerine ulaşabilmesi, verimliliğini artırmaya bilmesi, fiziksel ve mali kaynaklarının daha etkili kullanması için geliştirilmiş bir eleman seçme ve yerleştirme sisteminin kurulması dikkate alınması gerek bir faktördür.

Anahtar kelimeler: Eleman seçme ve yerleştirme, yüksek öğretim kurumu.

AZERBAYCAN'DA YEREL HALKIN TURİZMİN BÖLGESEL KALKINMAYA ETKİLERİYLE İLGİLİ ALGISI

Doç. Dr. Fariz Ahmedov

Azerbaycan Devlet İktisat Üniv. (UNEC), Uluslararası Master ve Doktora Merkezi ahmadovfs@hotmail.com

Araş. Gör. Şəfəq Orujova

Azerbeycan Devlet İktisat Üniversitesi shefegorujova2@mail.ru

Abstract / Özet

Bölgeler arası ekonomik dengesizlik sürekli olarak büyüyen sorun haline gelmiştir. Dünyada ortaya çıkan ekonomik ve politik etkileşim bazı ülkelerin belirli bölgelerine pozitif etki katarken, bazı ülkelerde ise aynı sınırlar içerisinde bile farklı gelişme düzeylerini ortaya çıkarmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında turizmin hızlı gelişimi turizmin daha geniş kitlelere ve uzak mesafelere yayılarak önemli etkiler yaratan, ülke ekonomilerinde ve uluslararası ilişkilerde önemli sonuçlar doğuran bir sektör haline gelmesine ve bununla da ülkelerin kalkınmasının en büyük destekçilerinden biri haline gelmesine sebep olmuştur. Turizm, tarım ve sanayide yeterli kaynak ve gelişim imkanlarına sahip olmayan, ancak turistik arz değerlerinin zengin olduğu bölgelerin turizm gelirlerini arttırarak bölgesel kalkınmaya güçlü etki etmek ve bölgenin turistik açıdan dengeli olarak kalkınmasını sağlamak imkanlarına sahiptir. Turizmin bölgesel dengesizliğin giderilmesi yönünde sahip olduğu imkanlar göz önünde bulundurulduktaki, gelişmekte olan bir ülke olan Azerbaycan'ın ekonomik açıdan dengeli büyüyen, tarım ve sanayide yeterli kaynak ve gelişim imkanları olmayıp, zengin turistik arz kapasitesine sahip olan bölgelerinin araştırılarak dengeli şekilde kalkınmasının sağlanması önem arz etmektedir. Çalışmada, Azerbaycan'da yerel halkın turizmin gelişiminin bölgesel kalkınmaya etkileriyle ilgili algısı ve turizme verdiği destek değerlendirilmiştir. Anket yöntemiyle 262 örneklem üzerinden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırma zamanı katılımcıların kişisel özelliklerini ele alabilmek amacıyla Frekans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre cevaplayıcıların %54.6'sı kadın, %45.4'ü ise erkektir. %67'lik büyük bir bölüm cevaplayıcı 18-25 yaş aralığında olan gençlerdir. Cevaplayıcılar büyük bir oranda bekar (%70.6) bireylerden oluşmaktadır. Eğitim durumları değerlendirildiğinde %87.8'lik oranı üniversite mezunu kişilerin oluşturduğu görülmüştür. Gelir seviyesiyle ilgili dağılımda ise ilk sırayı 0-150 AZN aralığında geliri olan %30.9'luk çoğunluk oluşturmaktadır. Turizmin Azerbaycan'ın bölgelerinde yaşayan yerel halk tarafından algılanan ekonomik etkilere ilişkin düşünceleri, turizm bölgeye iş, kazanç ve yatırım olarak katkı sağlasa da, fiyat artıran ve hayat pahalılığına da sebep olan bir etken olduğu yönünde olsa da, genel olarak algı olumludur. Yerel halkın algısına göre turizm sosyal yapıya olumsuz etki etmemektedir. Yani, turizm yerel halkın kültürel gelişimine katkı eder, yaşam kalitesini yükseltir, bölgede var olan turizm arzının geliştirilmesi sonucunda yerel halkın da, turistik çekiciliklere kolaylıkla ulaşmasını ve onların da serbest zamanlarını olumlu şekilde değerlendirebilmelerine olanak sağlar. Yerel halkın yabancı turistlerle iletişim içerisinde olması onların kültürel değerlerinin yok olmasına ve diğer suç, fuhuş, uyuşturucu gibi problemlerin ortaya çıkmasına değil, başka kültürlerden haberdar olmalarına, kültürel alış-verişte bulunmalarına sebep olur. Yerel halk için çevresel etkiler hassas bir konudur. Araştırmanın sonuçlarına göre Azerbaycan'ın bölgelerinde yaşayan yerel halkın turizmin çevresel olumlu olduğunu algılasa da, olumsuz etkilerinin de olduğunu düşünmektedir. Şöyle ki, yerel halk çevresel etkilerin doğal çevrenin korunmasını, çevre kalitesinin iyileştirilmesini destekleyerek insanlar arasında çevre bilincini artırsa da, çarpık kentleşme, kalabalıklaşma, gürültü kirliliği, trafik sıklığı gibi sorunların da ortaya çıkmasına sebep olduğunu düşünmektedir. Genel olarak ele alırsak, yerel halkın ekonomik, sosyal ve çevresel etkiler üzerine algısı olumlu yönde olduğundan turizmin gelişimini destekleyerek turizmin toplumun bir parçası olarak gelişimi için daha fazla çaba sarf edilmesi ve turizme olan yatırımların artırılması gerektiğini düşünmektedirler. Turizm ve onun çevre, ekonomi ve sosyal alana göstereceği etkiler için halk arasında bilinçlendirme, bölgelerin sahip olduğu turizm potansiyelinin ve turizm ürünlerinin tanıtımı, altyapı ve üstyapı olanaklarının iyileştirilmesi, hem turistlere hem de yerel nüfusa karşı yapılan yapay fiyat artışının önüne geçme, bu sorununun çözülmesi için devlet desteğinin artırılması ve aynı zamanda yeni turizm ürünlerinin geliştirilmesi ve pazara çıkarılması işleri yapılmalıdır.

Anahtar kelimeler: Turizm, bölgesel kalkınma, yerel halk, turizm algısı.

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK YENİ MEDYA KULLANIMI

Omar Suleiman Saleh Malkavi
Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi omar_sm08@yahoo.com

Abstract / Özet

Herkesin bildiği üzere son yıllarda teknoloji gayet geniş ve kapsamlı bir şekilde geliştirilmeye başlamıştır, bu büyük gelişirmenin sayesinde dünya farklı bir aşamaya girmiştir, aynı zamanda bu gelişme tek bir yönde hiç değildir hem çeşitli düzeylerde hem de ayrıntılı alanlarda olmuştur, ancak iyi bir şekilde bakarsak eğer, tam olarak medyanın alanındaki durum daha gelişmiş ve farklı olduğu çok açık bir şekilde gösterilmektedir . Ve gerçekten medyanın araçları artık tek bir araç gibi olmuştur yani hem gazetece hem radyo hem de televizyon bilgisayarda ve internet üzerinden herhangi bir bilgileri yada haberleri takip etmek istediğimiz zaman bu özelliğin sayesinde hemen hızlı ve kolay bir şekilde sağlanmaktadır , ancak zaman geçtikçe medyanın araçları önceki aşamadan daha gelişmiş bir şekilde olmuştur, hatta son yıllarda yeni bir araçları ortaya çıkmaya başlamaktadır örnek olarak (Facebook, Skype, YouTube, Bloglar ,, vb) sayıldığımız araçları hem uzmanlar hem de bilim adamları tarafından ‘ yeni medyanın araçları ‘ adı olarak onlara verilmiştir , sanki bu adıyla yeni bir aşamayı vurgulamak istemişleridir ve gerçekten bu araçları ortaya çıkar çıkmaz tüm ülkelerdeki var olan insanlar tarafından kullanmaya sık sık bir düzeyde başlanmıştır mesela son istatistiklere göre (2015 / 2016) yılında yaklaşık 75 % İnternet kullanıcılarından yeni medya araçları her gün kullanılmaktadır. Yeni medyanın araçları kullanıcılara bakarsak şunu buluruz: en daha kullanır o araçları okullar ve üniversitelerindeki öğrencilerdir, farklı bir şekilde ve farklı bir amaç için kullanılmaktadır ve bu tüm ülkelerde diyebiliriz ki, yani sadece bazı ülkelerde değildir, Türkiye’deki öğrenciler mutlaka durumların aynıdır yaygın bir şekilde yeni medyanın araçları kullanır, ancak buradaki söz konusu tüm öğrenciler aynı nedeni için kullanır yoksa çeşitli nedenleri için kullanılmaktadır, aynı zamanda yüksek lisans ve doktora yapan öğrenciler aynı şekil ve amaç için özel bir medya aracını mı tercih ederler acaba ! İşte yukardaki tespit edildiği üzere bu araştırmanın başlığı tam olarak şu şekilde olacaktır “Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Yüksek Lisans Ve Doktora Öğrencilerine Yönelik Yeni Medya Kullanımı” Aynı zamanda bu araştırmanın kapsamında üç bölüm bulunmaktadır, birinci bölüm kuramsal çerçevedir, ikinci bölüm kavramsal çerçevedir üçüncü bölüm ise verilerin sunumu, ancak yöntem olarak nitel yöntemi seçilmektedir ve buna bağlı olarak Araştırmaya katılan (4) öğrencilerden sonucu almak için aynı zamanda kullandığı nitel yönteme daha uygun olduğu için ‘görüşme’ aracı olarak kullanılmaktadır .

Anahtar kelimeler: Facebook, Skype, YouTube, bloglar, sosyal medya.

İÇ KAYNAK BAĞIMLILIĞI VE PERSONEL GÜÇLENDİRME ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Bayram Bolel

Kocaeli Üniversitesi SBE bbolel@outlook.com

Prof. Dr. Muhsin Halis

Kocaeli Üniversitesi İİBF / AİBU İletişim Fakültesi mimhalis@gmail.com

Abstract / Özet

Kaynak bağımlılık yaklaşımı, işletmelerin, çevreleriyle olan ilişkilerini ele alarak izleyecekleri yol konusunda saptamalarda bulunmaktadır. 1978 yılında açık sistem düşüncesinden yola çıkarak Pfeffer ve Salancik tarafından oluşturulan bu kuram, işletmelerin rakipleriyle olan ilişkileri ve bağımlılıkları üzerine de argümanlar üretmiştir. Her işletme, çevresiyle bir tür bağımlılık içerisindedir. Bu bağımlılıklar simetrik veya asimetrik olabilir. Yine her işletme bu bağımlılıkları azaltmaya veya kendi lehine çevirmeye çalışmaktadır. Dış kaynaklar ve çevre üzerine yoğunlaşan kaynak bağımlılığı yaklaşımı, kendi çalışanlarına karşı oluşabilecek iç kaynak bağımlılığı üzerinde çok durmamaktadır. Oysa işletme içerisinde güçlü kişisel bağlantıları olan çalışanlar güç kazanırlar. Bu güç kazanma bir süre sonra işletmeyi, çalışanlarına karşı da bağımlı hale getirmektedir. Kendisine bağımlı olunan çalışan bu durumda, görevini kötüye kullanabilir, iş değiştirebilir veya istifa edebilir. Böylesine bir durum işletme için ciddi zararlar doğurabilir. Bunun yanında işletmeler çalışanlarını güçlendirmek istemektedir. Güçlendirme beraberinde verimliliği artırmakta, çalışanların motive olmalarını sağlamakta ve beraberinde etkin ve verimli bir şekilde çalışmalarını beraberinde getirmektedir. Fakat bu güçlendirme aynı zamanda kendisine daha da bağımlı hale gelen çalışanlar oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle bu çalışma, iç kaynak bağımlılığını irdeleyerek, personel güçlendirme ile arasındaki ilişkisi üzerine literatüre dayanarak tartışmayı amaçlamıştır. Bu noktadan hareketle, kendi içinde bir paradoksu barındıran personel güçlendirme ve iç kaynak bağımlılığına dair tespitler yapılmış, tartışılmış ve önermeler oluşturulmuştur. Çıkan sonucu göre, iş rotasyonu, işletmelerin çalışanlarına olan bağımlılığını azaltmada önemli bir yöntem olarak görülmüştür. Bu sayede çalışanın yeri değiştirilerek hem çalışan kaybedilmemiş, hem de daha önce bulunduğu pozisyonadaki gücü azalmıştır. Fakat bu durum tek başına yeterli bir çözüm üretmemiştir. Aynı zamanda kendisine bağımlı olunan çalışanın rotasyona girmemesi durumu da değerlendirmeye alınmıştır. Bu durumda işletmenin kendisine bağımlı olduğu çalışanın emekli olması, ölmesi, işi bırakması gibi durumlar için ise, personel yedekleme çözüm olarak önerilmiştir. Bu sayede işletme içerisinde güçlü olan çalışanın yerini daha önceden planlanmış şekilde bekletilen başka bir çalışan alarak, işletme faaliyetleri ve operasyonları kesintisiz olarak devam etmektedir.

Anahtar kelimeler: Kaynak bağımlılığı yaklaşımı, iç kaynak bağımlılığı, iş rotasyonu, personel güçlendirme, personel yedekleme.

AZERBAIJAN'DA KADIN GİRİŞİMCİLERDE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK ALQILANMASI

Doç. Dr. Fariz Ahmedov

Azerbaycan Devlet İktisat Üniv. (UNEC), Uluslararası Master ve Doktora Merkezi ahmadovfs@hotmail.com

Ülker Bayramova

Azerbaycan Devlet İktisat Üniv. (UNEC), Yüksek Lisans ulkerbayramova93@gmail.com

Ülker Zeynalova

Azerbaycan Devlet İktisat Üniv. (UNEC), Yüksek Lisans ulker.zeynalova95@gmail.com

Abstract / Özet

Günümüzde işletmeler kendi sağlıklı imajını yaratmak, önemini giderek artırılması ve toplum içinde güçlü bir kurum halinde görülmeleri için bir takım sorumluluklar üstlenmeleri gerektirmektedir. Hele ki, bu işletmenin rehberi bir kadınsa omzundaki yükün iki kat fazla olduğu gerçeğini kabullenmeliyiz. Kurumsal sosyal sorumluluk, şirketlerin toplumun iyileştirilmesine ve çevre korumasına katılma konusundaki gönüllü kararını yansıtmaktadır. Bu araştırmada amacımız Azerbaycan'da kadın girişimciler arasında kurumsal sosyal sorumluluğun nasıl algılandığını ve kadın girişimcilerin kurumsal sosyal sorumluluk projelerinde hangi sıklıkla yer aldığını gün yüzüne çıkarmaktır. Kurumsal sosyal sorumluluk gelişmiş ülkelerde daha yaygın olduğu halde, gelişmekte olan ülkelerde ise daha yeni olduğunu görmekteyiz ve Azerbaycan'da büyük işletmelerin ilgi alanında olduğunu görmekteyiz. Makalenin araştırma yöntemi olarak kadın girişimciler ve işletme çalışanları arasında iki farklı anket yöntemi yapılmıştır. Veriler toplanarak SPSS programında analiz edilmiş aynı zamanda eski araştırmalardan da kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kurumsal sosyal sorumluluk, kadın girişimcilik, sosyal sorumluluk.

KOSOVA'DA - MİTROVİÇA OKUL DEFTERLERİNDE (1951 – 1980) TÜRK AD VE
SOYADLARI ÜZERİNE

Doç. Dr. Ergin Jable

Priştine Üniversitesi/Filoloji Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü erginj@gmail.com

Arş. Gör. Tülay Hasanay

Sv. Kliment Ohridski Üniversitesi Pedagoji Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Dr. Öğretim Üyesi Cevdet Şanlı

YTÜ/Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretimi Bölümü

Abstract / Özet

Kosovanın kuzeyinde bulunan Mitroviça şehri genellikle savaşların merkezi haline gelmiş, tarih boyunca olduğu gibi bugün de kendi kaderine terk edilmiş bir şehirdir. Yugoslavya dönemi dahil olmak üzere Mitroviça'da nüfusun çoğunluğunu oluşturan Arnavutlarla beraber Türkler, Sırlar, az sayıda Boşnaklar, Romlar da bulunmaktadır. Savaşların getirdiği bunalım, birçok belgeye, bilgiye ulaşmayı zorlaştırmıştır. Birinci ve ikinci dünya savaşı arasında olup bitenlerle ilgili pek fazla bilgiye rastlayamamıza rağmen, ikinci dünya savaşından sonra Yugoslavya tarafından yönetilen bölgenin tamamında bugün bulunmayan Türk soyadlarına rastlıyoruz. İkinci dünya savaşının getirdiği anarşi ile Sırp baskısı altında kalan Arnavutlar, Türkler ve Müslüman toplumlar göç etmek zorunda kalmışlardır. Yıllarca devam eden Sırp baskısı 1950 – 1970 yılları arası bölge en büyük göç sahnesini yaşamıştır. 1999 NATO harekati ise Sırlar'ın tamamen eser, bilgi, belge, arşiv yakmasına ve yıkmasına sebep olmuştur. Bugün Mitroviça şehri ikiye bölünmüş, kuzeyi Sırlara, güneyi Arnavutlara aittir. Arşivin bir kısmının Belgrad'a taşınması, bir kısmının da yakılması pek çok gerçeği çözümsüz kılmıştır. Okullarda bile öğrenci kayıtlarının sınıf defterlerinde bulunamaması tarihi açıdan işimizi zorlaştırmaktadır. 1951'de Kosova'da Türkçe eğitimin başladığı yıl itibarıyla son yıllara kadar Mitroviça'da Türklerin okuduğu okul arşivinden elde ettiğimiz bilgilerle yetinerek, bu makalede elimizde olan belgelerden faydalanarak Türk soyadlarıyla ilgili bilgi vermeye çalışacağız.

Anahtar kelimeler: Mitroviça, Türkler, soyadı, göç, eğitim.

THE EUROPEAN UNION FOREIGN POLICY TOWARDS CENTRAL ASIA

Guncha Kerimkullyeva
gunchadv9@gmail.com

Abstract / Özet

This article analyzes the European Union foreign policy towards the Central Asian region. The research is lead upon the recent development of the relations and the partnership dialogue between the European Union and Central Asia. The Central Asian and the European Union relations only started after independence of the region states in 1991. Central Asia is both historically and culturally far associated with the Europe, but neither that this region was in the connection route between Europe and Asia. The location of the Central Asian countries plays its role in the context of strategy planning between the continents. The first steps of the European Union and Central Asia relations were the so-called bilateral Partnership and Cooperation Agreements (PCAs) which lead to The Strategy for a New Partnership which was adopted by the European Council in 2007.

Keywords: European Union, Central Asia, independence, partnership, cooperation.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YARATICILIK ÖZELLİKLERİNİN KARIYER GELECEĞİ ALGISINA YÖNELİK ARAŞTIRMA: KÜLTÜREL BİR KARŞILAŞTIRMA

Canan Baysal

Kocaeli Üniversitesi SBE cnnbysl24@gmail.com

Prof. Dr. Muhsin Halis

Kocaeli Üniversitesi İİBF / AİBU İletişim Fakültesi mimhalis@gmail.com

Abstract / Özet

Bu çalışma, lisans ve lisansüstü eğitime devam etmekte olan Türk ve yabancı uyruklu öğrencilerin kariyerlerine ilişkin gerçekleştirdikleri planlamaya bakış açılarını yaratıcılık özellikleri bakımından değerlendirmeye odaklanmaktadır. Çalışmanın asıl amacı, üniversite öğrencilerinin Kariyer Geleceği Ölçeği başlığı altında; kariyer uyumluluğu algısı, kariyer iyimserliği algısı ve iş piyasasına ilişkin bilgi algısı boyutlarının ve Yaratıcılık Ölçeği başlığı altında; risk alma ve yaratıcılık boyutlarının kültürel olarak (Türk uyruklu-yabancı uyruklu) farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Bu amaçla Kocaeli Üniversitesinde farklı bölümlerde eğitim gören 224 Türk uyruklu ve 201 yabancı uyruklu öğrenci olmak üzere toplam 425 öğrenciden ölçme araçları kullanılarak veriler elde edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kariyer Geleceği Ölçeği ve Yaratıcılık ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın temel bulgusu yabancı uyruklu öğrencilerin kariyer uyumluluğu algısı ve iş piyasasına ilişkin bilgi algısının Türk uyruklu öğrencilere göre daha yüksek olduğu yönündedir. Bir diğer önemli bulgu ise erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre iş piyasasındaki trendlere ilişkin bilgi düzeyinin yüksek olduğu doğrultusundadır.

Anahtar kelimeler: İş piyasasına ilişkin bilgi, kariyer planlaması, kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği, risk alma, yaratıcılık.

THE ROLE OF ORGANIZATIONAL FACTORS IN MANAGING KNOWLEDGE

Assoc. Prof. Dr. Gulzhanat Tayauova
Turan University, Almaty, Kazakhstan dr.gulzhanat@gmail.com

Bakytgul Tundikbayeva
KIMEP University, Almaty, Kazakhstan bakytgul@kimep.kz

Abstract / Özet

Today many organizations are starting to initiate the creation of knowledge management system, relying on the fact that knowledge management can improve effectiveness of their activities. In fact knowledge management is multidimensional issue and the most important is not only the availability of material resources, but also providing proper organizational behavior. This article examines organizational factors, in particular, organizational culture, structure of power, and trust, which have significant influence on the effectiveness of knowledge management system.

Keywords: Knowledge management, organizational culture, power structure, trust, Kazakhstan.

NATION-STATE FORMATION IN MIDDLE EAST: A STRUCTURALIST APPROACH

PhD. Waseem Ahad

Faculty of Communication Science. Kashmir, India. waseemmascom@gmail.com

Abstract / Özet

Ever since their formation in early twentieth century, Middle Eastern states have remained under constant threat of subversion. Pan-Arabist and pan-Islamic forces emerging from time to time across the region have been threatening to obliterate the state boundaries. Scholars in their investigation of the region have attributed these threats to immediate causes, such as economic factors, marginalization of masses by regimes, outside intervention and clash between democratic ideals and religion. However, studying regional turbulences in isolation of the historical context (Sykes-Picot Agreement, 1916), i.e. mechanism of formation of the region's nation-states and their internal political legitimacy, is incomplete and parsimonious. This paper examines the inconsistency existing between theories of nation-state formation and the regional realities. By applying the concepts from structuralism -- Binary Opposition, Boundary Ritual and Anomalous Categories -- the paper explains the region's transition during World War I from its Ottoman past to a new reconfigured form that segregated a people into separate territorial units on no concrete ideological or identity basis. In the absence of any pre-existing "nationalisms" (or identities) that would differentiate one individual nation from another, and draw loyalty of the people to their respective political authorities, there was subsequently no attempt to construct such identities congruent to the respective units to uphold integrity of these "state-nations". (This I explain by drawing an analogy between the division of Middle East and Indian sub-continent into two states, India and Pakistan).

Keywords: Nationalism, nation-state, sykes-picot agreement, political legitimacy.

COLLECTIVE MEMORY, COLLECTIVE IDENTITY AND CIVIL SOCIETY: KASHMIR
CONFLICT PERSPECTIVE

PhD. Waseem Ahad

Faculty of Communication Science, Kashmir, India. waseemmascom@gmail.com

Abstract / Özet

The “national” identity of Kashmir (Indian controlled) has been hostage to external dynamics, such as Indian and Pakistani national ideologies, which lay contesting claims on Kashmir’s territory and people. With the result -- ever since British left the Indian sub-continent in 1947 -- Kashmir’s identity has remained diffuse and enmeshed in these two political ideologies. In 1990s Kashmiris began their armed uprising against India state, yet the struggle was seen as an extension of political Islam or Pakistan ideology, not as an indigenous movement by Kashmiris. However, 2008 saw Kashmiris’ struggle transform into an unarmed phase, with stone pelting and mass protests becoming a norm. In Kashmir while this transformation was attributed to the generation shift, with school and college going youngsters, who were born during the peak of violence, coming on to the streets, the Indian state, dismissing this ground reality, responded to these protesters in the same way they had responded to 1990s’ militancy: disproportionately with bullets and pellets. This response was a grim reminder of the human rights abuses committed by Indian state in 1990s, retrospectively triggering a mass recollection of memories, in which Kashmir’s indigenous civil society played an important role. The confluence of memories and current experiences on mass level are itself becoming an instrument of mobilization in Kashmir, thus reducing the dependency on ideology. This paper argues that collective memory constructed and organized by civil society, and the collective experiences are bestowing an internal dynamic or resource to a new Kashmiri identity, redefining the primitive obfuscating term Kashmiriyet (being Kashmiri). The paper argues that the current experiences and organization and crystallization of collective memory is freeing Kashmir’s collective identity from its past ideological strings of India and Pakistan, and contributing to it internal resource (symbols such as heroes, commemoration dates, and ritualistic practices of shutdowns) with which Kashmiris connect emotionally.

Keywords: Civil society, identity, memory.

NEAR-DEATH EXPERIENCES AS AN EXAMPLE OF SCIENCE-RELIGION
INTEGRATION MODEL

Mushtaq Ahmad Wani

Ibn Haldun University Alliance of Civilizations Institute peacemushtaq1988@gmail.com

Abstract / Özet

Near-death experiences are events that take place as a person is dying or is clinically dead. They take place in life-threatening situations either because a person is extremely ill or because an accident happened with him that brought him to this experience. Near-death experiences have been reported almost from every part of the world and every culture and religion. Although there is no universal definition of Near-death Experience, it is regarded as a state of the individual wherein the individual enters a world which is totally different from this observable world. Since the language of the hereafter is not accessible to the men on the earth, it cannot be even made to understand properly by somebody who had a glimpse of it. While science is not concerned with the life hereafter in general (even if it cannot reject it out rightly), it cannot ignore the innumerable repeated evidences put forward by scientists and common people about the signs of hereafter life. Now, when near-death experiences are regarded as proof of the hereafter life, how does it explain the science-religion interaction? If both science and religion have some explanation for this experience, can we say that near-death experience is a field where religion and science meet together and one helps the other in explaining this seemingly 'pseudoscientific' phenomenon. Different scientific theories explain it in different ways, but what boils down in all explanations it that the contents of theology and the contents of science have a meeting point in the case of near-death experiences. While many scientific explanations try to refute the NDE as hallucinations because of their 'brain-dead' theory and fail to explain the things like the preciseness of the experiencer about the things he witnesses about real life, there are explanations like that of Beck and Coli which are accommodative of veridical evidence . The paper will try to answer how near-death experience is an example of integration of science and religion.

Keywords: Near-death, experience, interaction, science, religion.

CONCEPTUAL ANALYSIS OF TURKISH SECULARISM

Mushtaq Ahmad Wani

Ibn Haldun University Alliance of Civilizations Institute peacemushtaq1988@gmail.com

Abstract / Özet

Secularism is usually understood as the simple separation of religion and politics, or the separation of public from private life but Turkish secularism does not properly fit in this definition. This is because the model of secularism in Turkey was not willingly chosen by the people but was forced upon them through many decades of aggressive secularization. That model of secularism is called Laicism, denoting control of the religion by the state. After the formation of Republic of Turkey in 1924, the Caliphate was abolished and Islam as the official religion of the state was removed from the constitution. The institution of Caliphate was replaced with Diyanet as the care-taker of the religious affairs of the people. No doubt Diyanet was established as an institution under the government in order to control the religion; it has, however become powerful with time and gets a budget more than many ministries. On the other hand, the ban on headscarf signifies the strict control of the religion by the state. In an overwhelmingly Muslim-majority country, this headscarf ban speaks high of the confusing nature of the Turkish secularism. The paper will try to deal with the changing connotations of secularism during the contemporary Turkey.

Keywords: Institution, caliphate, control, laicism, secularism.

INTERACTION OF EDUCATION, SCIENCE, AND PRODUCTION: AN ANALYSIS OF THE CURRENT STATE IN KAZAKHSTAN

Assoc. Prof. Dr. Gulzhanat Tayauova
Turan University, Almaty, Kazakhstan

Dr. Zhanserik Ilmaliyev
JSC “Institute of Metallurgy and Ore Beneficiation” Satbayev University, Almaty, Kazakhstan

Olzhas Kenzhaliyev
PhD student, JSC “Institute of Metallurgy and Ore Beneficiation” Satbayev University, Almaty, Kazakhstan

Dr. Gulnaz Alibekova
Institute of Economics, Almaty, Kazakhstan

Abstract / Özet

This article is devoted to the description of the general characteristics of the elements of the system of commercialization of technologies such as education, science and production. The paper presents statistical data on indicators of the state and development of science in the Republic of Kazakhstan over the past 5 years, examines the experience of foreign countries in financing R & D, as well as the innovative activity of enterprises in Kazakhstan. The results of the study show that education, science and production need to create effective programs and mechanisms to support their interaction, improve the level of the manufacturing industry, and develop an entrepreneurial ecosystem.

Keywords: Science, production, innovative activity, R&D.

OPERATÖRLERİN BEREZİN SAYISI İÇİN BAZI GENELLEŞTİRİLMİŞ
EŞİTSİZLİKLER

Dr. Öğr. Üyesi Ulaş Yamancı

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi. İstatistik Bölümü ulyamanci@sdu.edu.tr

Prof. Dr. Mehmet Gürdal

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi. Matematik Bölümü gurdalmehmet@sdu.edu.tr

Abstract / Özet

Üretici çekirdekli bir $\mathbf{H}$ Hilbert uzayında bir A operatörünün Berezin sembolü

$$\tilde{A}(k) = \langle Ak, k \rangle_H,$$

ile tanımlanır. Burada $\tilde{k} := \frac{k}{\|k\|_H}$ fonksiyonu $\mathbf{H}$ uzayında normleştirilmiş üretici çekirdektir. Sırasıyla $\mathbf{H}$ uzayındaki bir A operatörün Berezin sayısı

$$ber(A) = \sup \left\{ \left| \tilde{A}(k) \right| : k \in \mathbf{H}, \|k\|_H = 1 \right\}$$

şeklinde tanımlanır. $\tilde{c}(A)$ sayısı

$$\tilde{c}(A) = \inf \left\{ \left| \tilde{A}(k) \right| : k \in \mathbf{H}, \|k\|_H = 1 \right\}$$

ile tanımlanır (bkz. Yamancı vd., 2018). $\tilde{c}(A) \leq ber(A)$ olduğu açıktır. Biz bu nümerik değerler arasında bazı yeni eşitsizlikler vereceğiz.

Anahtar kelimeler: Berezin sayısı, Berezin sembolü, eşitsizlikler, üretici çekirdek.

TÜRKİYE’DE SERMAYENİN KATI HALLERİ

Prof. Dr. Kadir Temurçin

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü kadirtemurcin@sdu.edu.tr

Arş. Gör. Yolcu Aldırmaz

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü yolcualdirmaz@sdu.edu.tr

Abstract / Özet

Yaklaşık yarım yüzyıldır coğrafi bilginin önemli bir kısmı sermayenin mekânsal tezahürleri üzerine kurgulanmaktadır. Sermayenin mekânı nasıl ürettiği, bu yolla hangi alanlarda yoğunlaştığı ve bunların neden ve sonuçları temel inceleme konularıdır. Bu çalışmada da Türkiye’de sermayenin mekânı üretme pratikleri; sektörler ve yerler veriler üzerinden okunmaktadır. Araştırmada, 2000 yılı sonrasında, yapı izin belgesi verilen binaların; niteliği, sektörü, harcanan sermaye miktarı ve üretilen toplam alan dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmaktadır. Yine sermayenin mekânsal akışını ve yerler arasında yoğunlaşma kalıplarını belirlemek adına çeşitli mekânsal istatistik yöntemlerine başvurulmuştur. Bu açıdan çalışmanın bulguları iki ana grupta sunulabilir. İlki olan zamansal bulgular; 2002-2017 yılları arasında Türkiye’de yapı inşasına harcanan sermaye miktarının 134 kat arttığını, sermayenin gittikçe konut sektörüne yöneldiğini, altyapı ve sosyal donatı yatırımlarının tek haneli seviyelerde kaldığını, konaklama ve ticaret alanında dikkate değer bir değişimin yaşanmadığını ve imalat sanayine yönelik yatırımlarının hızlı bir gerileme sürecinde olduğunu göstermektedir. Bu yapı, Türkiye’nin üretim odaklı büyümeden gayrimenkul odaklı büyümeye, yani üretim toplumundan rantıye toplumuna geçişinin sinyallerini vermektedir. Araştırmanın bir diğer bulgusunu oluşturan mekânsal sonuçlar incelendiğinde de, konut sektöründe belirli yoğunlaşmalara karşın, ülkenin hemen her yerinde sermayenin büyük bir kısmını absorbe ettiğini yansıtmaktadır. Öte yandan reel sektörü ifade eden harcamaların büyük bir bölümü birkaç büyükşehirin yine birkaç ilçesinde toplanmıştır. Sektörel bakımdan turizm; kıyı kesiminde, sanayi; hâlihazırda sanayileşmenin yüksek olduğu sahalarda, ticaret; pazarın yoğunlaştığı büyükşehirler ve çevresinde kümelenmiştir. Çoğunlukla kamu eliyle gerçekleştirilen altyapı ve sosyal donatı sahaları ise diğer sektörlerle nazaran daha eşit bir dağılım kalıbı sergilemektedir. Tüm bunlar, Türkiye’de sermayenin mekânsal bağımlılığının hemen tüm kriterler açısından devam ettiğini, hatta arttığını göstermektedir. Ayrıca Türkiye’nin yeni milenyumun başından itibaren bir bütün olarak betonlaşmaya başladığını ve en küçük kasabasından en büyük şehrine kadar ülkenin her yerinin bir şantiye alanına büründüğünü ifade etmektedir.

Anahtar kelimeler: Sermaye, mekânsal bağımlılık, Türkiye.

TÜRKİYE’DE SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLAR

Prof. Dr. Kadir Temurçin

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü kadirtemurcin@sdu.edu.tr

Arş. Gör. Mahinur Kılıç

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü mahinurkiloc@sdu.edu.tr

Arş. Gör. Yolcu Aldırmaz

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Abstract / Özet

Bireyler arasında yetişkinler kadar çocukların da suça karışması günümüz toplumlarının büyük problemlerinden birisidir. Gelişim çağını tam olarak tamamlamamış, topluma kendini kanıtlama çabası içerisinde olan ve çeşitli nedenlerle farklı yollara başvuran çocuklar suç işleyebilmekte ve bir yaptırım ile karşılaşabilmektedir. Bu açıdan toplumsal bir sorun haline gelen ve Türkiye’de de artış gösteren çocuk suçluluğunun zamansal ve mekânsal boyutları incelenmesi gereken bir husustur. Çalışmada, Türkiye’de çocuk suçluluğu profilini ortaya çıkarmak amacıyla son 10 yılda suça karışan çocukların sosyo-demografik özellikleri ile işlenen suç türlerinin zamansal ve mekânsal dağılışı belirlenmek istenmiştir. Bu amaç doğrultusunda TÜİK verileri itibariyle 2008-2017 yılları arasında güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuk sayısında ciddi bir artış söz konusudur. Suç işleyen çocukların çoğunlukla 15-17 yaş aralığında olduğu ve erkek çocuklarının kız çocuklarına göre suça daha meyilli oldukları görülmektedir. Ayrıca bazı suç türlerinde önemli ölçüde artış yaşanırken (pasaport kanununa muhalefet, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak, satın almak), bazı suç türlerinde tam tersi bir durum ortaya çıkmıştır. İşlenen suçlar arasında hırsızlık ve yaralama suçları öne çıkan iki suç türünü oluşturmaktadır. 2008 yılında hırsızlık suçunun sayıca en fazla olduğu iller İstanbul ve İzmir iken, yaralama suçu İstanbul’un yanı sıra Konya ve Adana illerinde de fazlaca görülmeye başlamıştır. 2017 yılında yine hırsızlık suçunda İstanbul ve İzmir yerini korurken, yaralama suçunda durum değişmiş; İstanbul ve İzmir’le birlikte Ankara, Kayseri, Antalya gibi iller ilk sıralarda yer almıştır. Bu açıdan değerlendirildiğinde çalışmada suç sayıları hatta suç türleri bölgeden bölgeye hatta ilden ile farklılaşmakta ve suçun mekânsal dağılışı bir takım değişiklikler görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Türkiye, suç, çocuk suçluluğu.

RİBOFURANOSE VE PİRAZOL HALKALARI İÇEREN YENİ MONO AZO BOYALAR:
SENTEZ, KARAKTERİZASYON VE ABSORPSİYON ÖZELLİKLERİ

Prof. Dr. Tahir Tilki

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü tahirtilki@sdu.edu.tr

Abdullah Kaplan

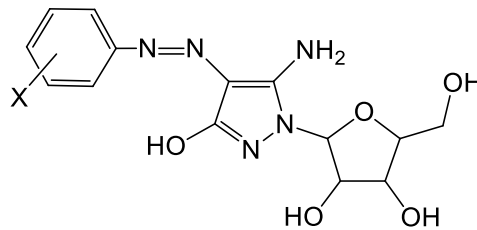
Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Fizik Bölümü

Çiğdem Karabacak Atay

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü

Abstract / Özet

Azo boyaları, yapılarında azo grubu (-N=N-) içeren sentetik boyalardır. Azo boyalarını ticari olarak önemli kılan en önemli özellik, maliyet açısından avantajdır. Endüstri alanında çok karmaşık bir çalışma yapısına ihtiyaç duymaz. Reaksiyonlar kolay başlangıç maddeleri ile gerçekleştirilir. Ancak azo bileşiklerinin önemli bir kısmı karsinogenik etkilere sahiptir. Azo boyalarının kullanımıyla üretilen ürünlerin zararları üzerine yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda, bu ürünlerin deriye direkt ve uzun süreli kullanım yoluyla temasla vücuda alınabileceği görülmüştür. Bu nedenle, zamanla allerjenik, karsinogenik ve mutajenik etkiler ortaya çıkmaktadır. Bilimsel araştırmalar ışığında, azo bileşiklerinin fonksiyonel grupları türevlendirilmekte ve kanserojen özellikleri her geçen gün azaltılmaktadır. Azo bileşikleriyle ilgili çalışmalar incelendiğinde, bunların antikanser, antimikrobiyal, antifungal, antibakteriyel, antitümör ve antioksidan aktiviteleri olduğu görülmüştür (Karcı, Şener, Yamaç, Şener, & Demirçali, 2009); (Sayed, Aboul-Fetouh, & Nassar, 2012); (Yazdanbakhsh vd., 2005); Xu & Zeng, 2010). Daha etkili türevlerin bulunması ve gelişmesi hastalıkların tedavisi için yeni umutlar olabileceğinden, bu tür bileşikler ilaç tasarımı büyük önem kazanmıştır. Bu nedenle, çalışmamızda, yapılarında sahip oldukları ribofuranoz halkasına bağlı olarak yüksek biyolojik aktivite göstermeleri beklenen yeni mono azo boyalarının sentezlenmesi amaçlanmıştır. Başlangıç malzemesi olarak -orto-, -meta-, -para nitroanilin ve aktif metilen bileşiği olarak etil siyanoasetat kullanılmıştır. Sırasıyla, diazotizasyon, siklizasyon, kenetleme ve hidroliz reaksiyonları gerçekleştirilmiştir. Bileşiklerin yapıları Fourier Transform Infrared (FTIR) Spektroskopisi, Proton Nükleer Manyetik Rezonans (¹H-NMR) Spektroskopisi ve element analizi ile aydınlatılmıştır. Ek olarak, bileşiklerin absorpsiyon spektrumları üzerindeki solvent ve asit-baz etkileri UV-Visible spektrofotometre ile araştırılmıştır.

X: 2-nitro

X: 3-nitro

X: 4-nitro

Anahtar kelimeler: Heterosiklik bileşik, mono azo boya, nükleosit.

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN TOKSİK LİDERLİK BİÇİMİNE YANSIMASI: KUTSAL METİNLERDE SÖZ EDİLEN İKİ ÖRNEK FİRAVUN VE NEMRUT

Doç. Dr. Mine Halis

Kocaeli Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü minehalis@gmail.com

Abstract / Özet

Bu çalışma, toksik liderlerin taşıdığı kişilik özelliklerinin onların yönetim biçimini nasıl etkilediğini kutsal metinlerde yer alan ve toksik liderlik özelliği taşıyan iki tarihi ve mistik figür üzerinden ele almaktadır. Bu karakterler toksik liderliğin en çarpıcı özelliklerini sergileyen, toksik ve aynı zamanda yıkıcı liderlik vasfı taşıyan Firavun ve Nemrut'tur. Çalışmada amaç, toksik liderlik sergileyen liderlerin kişilik özelliklerinin psikoloji biliminin verileri ve çıkarımlarından elde edilen bilgilerle açıklanması ve bunun yönetim tarzına yaptığı yansımaları baktır. Bu bakış yönetim kademesine gelmiş veya gelecek yahut seçilecek kişilerin karakter özelliklerinin onların yönetim tarzının belirli bir oranda kestirilebileceğini göstermektedir. Bu da liderlerdeki toksik yönün fark edilmesi ve engellenmesine imkan verecektir. Çalışmada ikincil kaynaklar kullanılmış, Firavun ve Nemrut hakkında ayetler toplanarak özellikle kişilik analizi için ipucu olabilecek olanlar tasnif edilmiştir. Bu ayetler ışığında, psikoloji biliminin de yardımıyla Firavun ve Nemrut'un karakter analizi yapılarak elde edilen sonuçlar ile liderlik biçimlerinin bağlantısı tespit edilmeye çalışılmıştır. Sonuçlar Firavun ve Nemrut'un psikolojik yapılarının toksik lider modeliyle uygun olduğunu göstermektedir. Ellerindeki mülkiyet ve iktidar gücünü Tanrılık iddiasına sürükleyecek kadar narsist, çıkarları tehdit edildiğinde verdikleri tepkilerle yıkıcı boyutta sadist ve etrafındaki her şeyi değersizleştiren bir kibir en bariz özellikler olarak öne çıkmıştır. Sözü geçen kişilik özelliklerinden narsisizm, genelde kişinin kendisini merkeze koyması, kendisine aşırı değer vererek hayranlık beslemesi olarak tanımlanmakla birlikte teknik olarak genetik olarak gelişimsel bir dönemi tarif etmek, dinamik olarak ise kibir ve kendine hayranlık gibi belirli tutumları açıklamak amacıyla kullanmıştır. İnsanoğlunun varoluşunun temel çelişkilerinden kaçmak için başvurduğu nevrotik mekanizmalardan biri olan sadizm ise; kişinin sınırlandırılmamış gücünü başkaları üzerinde uygulayarak onları bağımlı hale getirme, başkalarını maddi, entelektüel ve duygusal olarak istismar etme ve acı çektirme davranışı olarak tanımlanmaktadır. Bu karakter özellikleri bağlamında izleyenlerine bilerek olumsuz etki eden davranışlara sahip toksik liderlik ve liderin nüfuzunu kullanma biçimi olarak şiddet içeren ve saldırgan davranışlar ve yıkıcı eylemler ile yönetimindekilerin meşru menfaatlerini despotça, adaletsizlik algısı yaratacak davranışlar sergilemesi olarak tarif edilen yıkıcı liderlik kişilik özellikleri bakımından Firavun ve Nemrut'la uyum göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda yaşadıkları dönemde oluşturdukları yıkıcı etkiyle bu figürlerin kişilik özelliklerinin liderlik biçimlerine etki ettiği ortaya konmuştur. Bu çıkarımın doğru bir analizle yapıldığı takdirde tüm yönetici veya yönetici adayları için uygulanarak liderlik yapma biçimlerinin belli bir oranda önceden tespit edilebileceği ortaya konmuştur.

Anahtar kelimeler: Toksik liderlik, yıkıcı liderlik, kişilik tipleri, narsisizm, sadizm.

ORTAOKUL 7. VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ATILGANLIK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK GRUP REHBERLİĞİ ÇALIŞMASI

Dr. Seyda Mavruk Özbiçer

Atike Akel Ortaokulu Mersin-Türkiye seydamavruk@gmail.com

Prof. Dr. Meral Atıcı

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi PDR ABD matici@egitim.cu.edu.tr

Abstract / Özet

Bu araştırmanın amacı, ortaokul 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin atılganlık becerilerini arttırmaya yönelik geliştirilen 'Atılganlık Programı'nın işe yararlığını ve öğrencilerin bu programdan nasıl faydalandıklarını belirlemektir. Araştırma nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma modele sahip yarı deneysel desende bir araştırmadır. Katılımcıları belirlemek için Rathus Atılganlık Envanteri (Rathus, 1973) ve Sosyal Yetkinlik Beklentisi Ölçeği (Bilgin, 1999) kullanılmıştır. Öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amacıyla da görüşme formu kullanılmıştır. Ölçeklerden elde edilen veriler SPSS 20 programı ile analiz edilmiştir ve araştırmanın deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Deney grubuna 9 oturumluk Atılganlık Programı uygulanmıştır ve kontrol grubuyla herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Program sonlandırıldıktan sonra deney ve kontrol grubuna son testler uygulanmıştır. Nicel verilerin analizinden elde edilen bulgular uygulanan programın deney grubu öğrencilerinin atılganlık becerilerini arttırıcı bir etkisi olduğunu, zamanın atılganlık becerileri üstünde anlamlı bir etki yaratmadığını göstermiştir. Deney grubu öğrencilerinin kazanımlarının ortaya çıkarılması için bu öğrencilerle görüşme yapılmıştır. Bu gruptaki öğrenciler, atılganlık becerileri ve atılganlıkla ilgili farkındalık kazanmış olduklarını, programı işe yarar ve faydalı bulduklarını belirtmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Atılganlık eğitimi, grup rehberliği, ortaokul öğrencileri.

GÜLTEN AKIN'IN "KESTİM KARA SAÇLARIMI" BAŞLIKLİ ŞİİRİNİN PSİKOLOJİK DANIŞMADA KULLANILABİLİRLİĞİ

Dr. Ersun Çıplak

MEB Sıtkı Kulak Orta Okulu Adana -Türkiye. ersunciplak@gmail.com

Abstract / Özet

Amaç: Şiir'in psikolojik danışmada danışanın kendini açmasını sağlamak gibi bir işlevi vardır. Bu işlevin gerçekleşmesi için genellikle psikolojik danışmanın oturumlarda var olan bir şiiri sürece katmasıdır. Psikolojik danışman bu aşamada danışanın şiire yönelik duygularını ifade etmesini isteyebilir. Bu noktada şiirin estetik olarak değil de terapötik olarak işlev göstermesi amaçlanır. Yani danışanın yaşadığı duygular önceliklidir. Elbette bu noktada psikolojik danışmanın asıl sorumluluğu, şiirin yaşattığı duygu durum ile danışanın duygu durumunu eşleştirmeye çalışmaktır. Bunun için psikolojik danışmanın ilk olarak şiirin kendisine yaşattığı duyguları sorgulamalıdır. Bununla birlikte şiirin farklı bireylere yaşattığı duyguları tespit etmek de oldukça faydalıdır. Alan yazın incelendiğinde yurtdışında psikolojik danışmada kullanılacak şiirleri belirlemek amacıyla yürütülmüş olan çalışmalara rastlanmaktadır. Ancak ülkemizde bu konuda yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın amacı Gülten Akin'ın "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiirinin psikolojik danışmada kullanılabilirliğini incelemektir. Bu temel amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

1- "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiiri okuyan katılımcıların cinsiyetlerine göre yaşadıkları duygular nelerdir?

2- "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiiri okuyan katılımcıların eğitim düzeylerine göre yaşadıkları duygular nelerdir?

Yöntem: "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiirin psikolojik danışmada kullanılabilirliğinin incelendiği bu çalışmada toplam 236 katılımcı yer almıştır. Bu çalışmada ilk olarak "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiire içerik analizi uygulanmıştır. Öncelikle kodlamalar yapılmış, ardından da bu kodlar temalar altında toplanmıştır. Böylece şiirin içerdiği duygular ve düşünceler açığa çıkarılmıştır. İkinci olarak kişisel bilgi formu, şiir, Goleman'ın Duygusal Zeka başlıklı kitabında yer alan duygu kategorileri ve katılımcıların şiiri okuduktan sonra yaşadıkları duyguları 1 ile 10 arasında derecelendirecekleri bir cetvelin yer aldığı ölçme aracı, doğrudan ya da dolaylı olarak yani dijital ortamda katılımcılara ulaştırılmıştır. Çalışmaya katılmaya gönüllü olan katılımcılar cevaplarını araştırmacıya doğrudan ya da elektronik posta yoluyla araştırmacıya ulaştırmışlardır. Elde edilen niceliksel veriler dijital ortama aktarılarak SPSS 22.0 paket programıyla betimsel istatistik tekniklerinden frekans, yüzde, Mann-Whitney testi ve Kruskal-Wallis testi kullanılarak çözümlenmiştir.

Bulgular: "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiir toplam beş dizge ve on sekiz dizeden oluşmaktadır. "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiiri okuyan katılımcıların en çok üzüntü (f: 140, % 59,3) kategorisindeki duyguları yaşadıkları saptanmıştır. Katılımcıların en çok yaşadıkları üzüntü duygusunun, cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı (Z: -1,11, p>.05) görülmektedir. Katılımcıların yaşadığı üzüntü duygusunun eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı (X2: 0,13, p>.05) gözlenmiştir.

Sonuç: "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiir psikolojik danışma sürecinde hem bütün olarak hem de kıta ya da dize alıntılanarak kullanılabilir. Ancak şiirin, üzüntü ve öfke kategorisinde değerlendirilebilecek mesajlar içermesi nedeniyle psikolojik danışmada sakınlı bir şekilde kullanılmasında yarar vardır. Bu sonuca bağlı olarak "Kestim Kara Saçlarımı" başlıklı şiirin psikolojik danışma sürecinde danışanların yaşadıkları deneyimlere farklı bir perspektiften bakmalarına yardım etmek amacıyla kullanılabilceği söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Psikolojik danışmada şiir kullanımı, var olan şiir, eşleştirme ilkesi.

idea
modern

ISBN : 978-605-81106-0-1